

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ
ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ "ΕΚΚΛΗΣΙΑ,"

ΦΤΟΣ Ε' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 |

15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1956

| ΑΡΙΘ. 16

Η ΘΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΝΤΙΜΟΣ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΘΕΟΜΗΤΟΡΟΣ

Γλυκοχαράζει ή καθαρά ήμερα του Αυγούστου! 'Αλλά διατι τὸ σημερινὸν γλυκοχάραμα είναι γλυκύτερον; 'Επειδὴ ξημερώνει ή ήμερα τῆς Παναγίας. Διὰ τοῦτο σήμερον τὰ ἄστρα βιάζονται νὰ σβήσουν τὶς λαμπάδες των, καὶ ὁ ἥλιος προβαίνει ὡσὰν τελετάρχης τῆς σημερινῆς πανηγύρεως. Τὰ οὐράνια εἶναι ἀνοικτά, καὶ κατεβαίνει ἀνωθεν μία μυστικὴ ὕμνωδία, καὶ χύνεται πρὸς τὴν γῆν πρὸν ἀροξυπνῆ. Οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ἄλλα πλάσματα νοιώθουν μέσα εἰς τὸν ὕπνο τους, ὅτι ή ήμερα ὅπου ἔρχεται εἶναι ήμερα μεγάλη καὶ ἐπιφανῆς, ήμερα πνευματικῆς χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως. Τὰ βουνᾱ εἶναι λουσμένα ἀπὸ τὴν πρωϊνὴν δρόσον, καὶ οἱ κορυφές των λάμπουν ὅπως τὰ στέμματα εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν ἁγίων. Τὰ δάση καὶ οἱ δρυμοὶ καὶ τὸ κάθε ταπεινὸν ξερόκλαδον μοσχοβολοῦν καὶ σκιοτοῦν ἀπὸ χαρὰν, «ἀγάλλονται τὰ δρυμοῦ ξύλα σύμπαντα». Οὐράνιες σάλπιγγες γεμίζουν τὸν πρωϊνὸν αἶθερα ἀπὸ μυστικὴν ψαλμωδίαν, πρὸν δὲν τὴν ἀκοῦν τὰ σάρκινα ὦτα, ἀλλὰ οἱ ψυχές, διότι τούτη ή ὕμνωδία εἶναι ἀθανασίας πλήρης. Εἰς ὅλον τὸ πλάτος τοῦ οὐρανοῦ, ἐπάνω ἀπὸ τὴν στεριὰν καὶ ἀπὸ τὴν θάλασσαν ἀντιλαλεῖ αὐτὸς ὁ μυστικὸς ἦχος: «'Ιδοὺ ήμερα ἐνδοξος ἐξέλαμψεν! 'Επαίρονται πύλαι οὐράνιοι, καὶ ἄγγελοι ἀνυμνοῦσι, καὶ ὑποδέχεται Χριστὸς τὸ τῆς παρθενίας αὐτοῦ μητρῶον κειμήλιον. Σήμερον ἄσατε, λαοί, Δαυιτικὴν ᾠδὴν ἐπὶ τῇ ἐνδόξῳ Κοιμήσει τῆς Παναγίας. Οὐκ ἐν ὄργανοις ἤχηροῖς, ἀλλ' ἐν κυμβάλοις χεῖλεσιν ἄγνοις, μουσικῇ τε καρδίας φόρμιγγι, ἐν εὐήχῳ σάλπιγγι ὑψηλῆς διανοίας».

Σήμερον ὀρθορίζει ἀπὸ ὄρθρον βαθέος σύμπας ὁ χορὸς τῶν Ἀγγέλων καὶ Προφητῶν καὶ Ἁγίων, διὰ νὰ ὑποδεχθοῦν εἰς τὰ οὐράνια σκηνώματα τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβεῖμ, Ἐκείνην ὅπου προφήτευσαν οἱ θεοκίνητες γλώσσες τῶν Προφητῶν. Προεξάρχει ὁ Προφητάναξ Δαυὶδ ὅπου ἐστάθη καὶ ὁ προπάτωρ κατὰ σάρκα τῆς Θεοτόκου, καὶ κράζει ἀγαλλόμενος: «'Ακουσον, θύγατερ,

καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου. Ἦγάσῃς τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ ὁ Ὑψιστος!» Καὶ ὁ μεγαλόφωνος Ἡσαΐας, χαιρόμενος διὰ τὸ μέγα μυστήριον τῆς σωτηρίας ὅπου ἔγινε μὲ Ἐκείνην, ποῦ ἀναβαίνει σήμερον εἰς τὰ οὐράνια, φωνάζει πῶς ἐπέρασε ὁ καιρὸς τῆς λύτης καὶ τῆς ἀπελπισίας ἀπὸ τὴν ἡμέραν ὅπου ἐγεννήθη ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους ἡ Παναγία. Καὶ ξαναλέγει τὶς προφητεῖες, ποῦ εἶπε δι' Αὐτήν, κράζοντας· «Ἐξελεύσεται ῥάβδος ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσσαί, καὶ ἄνθος ἐκ τῆς ρίζης ἀναβήσεται», θέλοντας νὰ εἰπῇ, πῶς ἀπὸ τὸν Ἰεσσαί, τὸν πατέρα τοῦ Δαυὶδ, θὰ ἐβλάσταινε ἡ Παναγία, καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὸ βλαστάρι θὰ ἀνοίγῃ τὸ ἄνθος τὸ εὐδωδέστατον, ὁ Χριστός. Καὶ ξαναφωνάζει· «Εὐφράνθητι ἔρημος διψῶσα, ἀγαλλιᾶσθω ἔρημος καὶ ἀνθείτω ὡς κρῖνον». Καὶ πάλιν ξανακράζει: «Εὐφρανεσθε οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιᾶσθω ἡ γῆ, ρηξάτωσαν τὰ ὄρη εὐφροσύνην, ὅτι ἠλέησεν ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ παρεκάλεσεν». Καὶ ἀληθινά, ποῖαν χαρὰν θὰ εἶχεν ὁ κόσμος καὶ ποῖαν παρηγορίαν θὰ εἶχαν οἱ ταπεινοὶ τοῦ λαοῦ, χωρὶς Ἐκείνην ὅπου σήμερον ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανόν, ἀφοῦ μετέλλαξε σὲ οὐρανὸν τὴν γῆν καὶ ἔκαμε νὰ ἀνθήσῃ ἡ ἁμαρτωλὴ ἔρημος ὡσὰν κρῖνον, καὶ ἀντὶ τὴν ξερὴν ἀστοιβίαν νὰ φυτρώσῃ λυγερὸν κυπαρίσσι, καὶ ἀντὶ τὴν κόνυζαν νὰ φυτρώσῃ μυρσίνη;

Πλὴν τώρα, ὕστερα ἀπὸ τὴν σωτηρίαν ὅπου ἐχαρίσθηκε εἰς τὸν κόσμον καὶ ποῦ συντελέσθηκε μὲ τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, «αἱ ρῆσεις τῶν Προφητῶν καὶ τὰ αἰνίγματα» δὲν εἶναι πλέον δι' ἡμᾶς τοὺς Χριστιανοὺς αἰνίγματα καὶ ἴσκιοι, ἀλλὰ χειροπιαστὰ μυστήρια τῆς πίστεώς μας, καὶ διὰ τοῦτο βαστοῦμεν γερά τὴν ἀγκυραν τῆς ἐλπίδος, τὴν κεχαριτωμένην Θεοτόκον.

Λοιπόν, πῶς νὰ μὴν ἀγάλλεται σήμερον ὅλη ἡ κτίσις, ὄρατὰ καὶ ἀόρατα, ἄνθρωποι καὶ ζῶα καὶ φυτὰ, ἔμψυχα καὶ ἀψυχα, ψυχῆς καὶ κτίσματα; Φῶς γεμίζει τὴν οἰκουμένην, φῶς πλημμυρίζει τὶς ψυχῆς, φῶς κατεβαίνει ὡς τὰ κρόφια βάθη τῆς θαλάσσης, φῶς μπαίνει μέσα εἰς τὰ σκοτεινὰ σπήλαια, φωτερὰ ἔγιναν ὅλα τὰ σκοτεινὰ, ἀφοῦ ὁ θάνατος ἔγινε ζωὴ, νικημένος ἀπὸ τὴν Πηγὴν τῆς ζωῆς.

Διὰ τοῦτο ἡ Κοίμησις τῆς Παναγίας, ὅπου εορτάζομεν τὴν σημερινὴν ἡμέραν, δὲν εἶναι ἐξόδι λυπηρόν, ἀλλὰ πανήγυρις χαρμόσυνος, εορτὴ ἀθανασίας. Ἀνίσως καὶ δὲν εὐδοκοῦσεν ὁ Κύριος νὰ πάρῃ σάρκα ἀπὸ τοῦτο τὸ ἱερόν σκῆνωμα, ὅπου εἶναι ξαπλωμένον ἐπάνω εἰς τὸ νεκρικὸ κλινάρι, ὦ! τί θλίψιν θὰ εἶχαμεν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, καταδικασμένοι, χωρὶς ἐλπίδα, εἰς τὴν φθορὰν καὶ εἰς τὸν θάνατον! Ποία ψυχὴ θὰ ἤμποροῦσε νὰ δροισθῇ ἀπὸ τὴν αὔραν τῆς ἀθανασίας, χωρὶς τὴν ἐλπιδοφόρον χελιδόνα, νὰ εὐφρανθῇ ἀπὸ τὴν εὐωδίαν τοῦ Παραδείσου, ἂν δὲν εἶχε βλαστήσει

ἐπὶ τῆς γῆς ἢ ρίζα ὅπου ἐπέταξε χρυσόχλωρους κλάδους καὶ ἄνθησεν ἐπάνω τους τὸ Ρόδον τὸ Ἀμάραντον;

Δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν, δὲν ψάλλομεν σήμερον νεκρώσιμα εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου, ἀλλὰ ὕμνους χαρμονικούς, καὶ εἰμεθα γεμᾶτοι ἀπὸ θριαμβικὸν οἶστρον, τελοῦντες τὴν θείαν ταύτην καὶ πάντιμον ἑορτὴν τῆς Θεομήτορος, καὶ κροτοῦμεν τὰς χεῖρας, τὸν ἐξ αὐτῆς τεχθέντα Θεὸν δοξάζοντες. "Ὅθεν ψάλλομεν μετὰ μέλους καὶ κατανώξεως, λέγοντας· «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου καὶ πληρωθήσεται Πνεύματος, καὶ λόγον ἐρεῦξομαι τῇ Βασιλίδι Μητροί· καὶ ὀφθήσομαι φαιδρῶς πανηγυρίζων καὶ ἄσω γηθόμενος ταύτης τὰ θαύματα». «Ἄπας γηγενῆς σκιρτάτω τῷ Πνεύματι λαμπαδοχούμενος· πανηγυρίζετω δὲ ἄλλων νόων φύσις, γεραίρουσα τὴν ἱερὰν πανήγυριν τῆς Θεομήτορος, καὶ βοάτω. Χαίροις, Παμμακάριστε Θεοτόκε, ἀγνή, ἀειπάρθενε».

"Ολοι οἱ ἅγιοι λέγονται ἅγιοι. Εἰς τὴν ὀνομασίαν δὲν ξεχωρίζουν οὔτε οἱ δώδεκα Ἀπόστολοι, οὔτε ὁ τίμιος Πρόδρομος ὅπου ἐστάθη, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Χριστοῦ, «ὁ ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων». Ἄλλὰ Ἐσὺ, Θεοτόκε, τιμήθηκες περισσότερο ἀπὸ ὄλους καὶ ἀξιώθηκες νὰ δανείσῃς σάρκα ἀπὸ τὴν σάρκα σου εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἐξαιρέτως λέγεσαι Παναγία καὶ Ὑπεραγία, καὶ παρ' ὅτι εἶσαι ἄνθρωπος γεγεννημένος ἀπὸ ἄνθρωπος, εἶσαι ὁμως, κατὰ τὰ λόγια τοῦ Ἀγγέλου, «τιμιωτέρα τῶν Χερουβείμ καὶ ἔνδοξοτέρα ἀσυνγκρίτως τῶν Σεραφεῖμ».

Ὁ Χριστὸς καὶ Κύριός μας εἶναι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐγινε ἄνθρωπος διὰ τὴν σωτηρίαν μας. Δι' αὐτό, μαζὶ μὲ τὸ θάρρος, ποὺ παίρνομε εἰς τὸ νὰ Τὸν παρακαλέσουμε, θαρρενόμενοι εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ὅπου ἔλαβε, νοιώθουμε καὶ τὸν φόβον, ἐπειδὴ εἶναι Θεός. Ἐνῶ εἰς Ἐσένα θαρρενόμαστε περισσότερο, καὶ ἐρχόμεθα κοντὰ σου ὡσὰν μητέρα καὶ ἀδελφὴν μας, ἐπειδὴ εἶσαι ἄνθρωπος ὡσὰν καὶ ἐμᾶς. Καὶ Σὲ ἔχουμε μεσίτριαν ἀνάμεσα εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς ἐμᾶς. Καὶ εἰς τὴν μεσιτείαν Σου ἔχουμε τὸ θάρρος μας, ἐπειδὴ, ὅπως εἶπε ὁ Υἱὸς σου ὅτι ὄλα τοῦ παρέδωκε ὁ Πατέρας του, ἔτσι καὶ εἰς Ἐσένα, ἔδωσε κάθε ἐξουσίαν νὰ εὐεργετῆς τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. Οἱ δυστυχισμένοι καὶ κατατρεγμένοι Σὲ ἔχουμε στήριγμα καὶ παρηγορίαν, γιατί στάθηκες καὶ Ἐσὺ πικραμένη καὶ βασανισμένη μητέρα, καὶ ἐτρύπησε τὴν καρδίαν σου ἢ ρομφαία, ὅπως τὸ ἐπροφήτευσεν ὁ θεοδόχος Συμεών. Πλὴν, κοντὰ εἰς τὴν θλίψιν, ἐδοξάσθηκες μὲ δόξαν πνευματικὴν, ποὺ τὴν ἐπροφήτευσες Ἐσὺ ἢ ἰδίᾳ, τὴν ἡμέραν ὅπου ἐπῆγες εἰς τὴν Ἐλισάβετ, λέγοντας· «Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον, ὅτι ἐπέβλεπεν ἐπὶ τὴν ταπεινώσιν τῆς δούλης αὐτοῦ. Ἴδου γὰρ

Παναγία Γλυκοφιλοῦσα.

(Διὰ χειρὸς Φ. Κόντογλου)

Ἀπόσπασμα ἐξ εἰκόνης τῆς Κοιμήσεως, ὅπου παρίστανται μερικοὶ ἐκ τῶν μαθητῶν περὶ τὸ ἱ. σκῆνος τῆς Θεοτόκου, καὶ ἄνωθεν αὐτῶν οἱ ἱεράρχαι Τιμόθεος καὶ Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος.

(Διὰ χειρὸς Φ. Κόντογλου)

ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί». Ἄνίσως λοιπὸν Ἐσὺ, Παναγία Θεοτόκε, δὲν ἔπανσες νὰ μεγαλύνῃς τὸν Κύριον, πόσον περισσότερον ἔχουμε χρέος ἐμεῖς οἱ ἀνάξιοι νὰ μεγαλύνωμεν Ἐσένα, ὁποῦ ἄλλαξες τὴν γῆν εἰς Παράδεισον, καὶ τὴν κατάραν τῆς Ἐῤῃς εἰς εὐλογία, καὶ ἐμᾶς τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ θνητοὺς εἰς ἀθανάτους υἱοὺς τοῦ Θεοῦ!

Ναί! Σὲ μακαρίζομεν καὶ δὲν θὰ πάφουμε νὰ σὲ ὑμολογοῦμεν, προστάτρια τῶν δυστυχησμένων, ἐλπίδα τῶν ἀπελπισμένων, ἄγκυρα τῶν θαλασσοδαρμένων, σεμνὸν καύχημα τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν. Σῶζε, αἰεὶ, Θεοτόκε, τὴν κληρονομίαν Σου. Ἀποσκέπαζε τὴν πτωχὴν χώραν μας, ὁποῦ ἀγαπᾷ τὸ ἅγιον πρόσωπόν Σου περισσότερον ἀπὸ κάθε τι εἰς τὸν κόσμον, ἐπειδὴ εἶναι βασιτισμένη ὅπως εἶσαι καὶ Ἐσὺ, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἀγάπη τῆς εἶναι πονεμένη ἀγάπη. Δι' Ἐσένα ἔχει κτίσει ἐκκλησίαι καὶ ἐρημοκλήσια παντοῦ, εἰς τὰ βουνά, εἰς τοὺς κάμπους, εἰς τὶς ἀκρογιαλιές, εἰς τὰ νησιά, εἰς τὶς πολιτεῖαις καὶ ἔβαλε μέσα ὡς θησαυρὸν ἀτίμητον τὸ ἅγιον εἰκόνισμά Σου. Ἡ χρυσοκέρυνη ὄφις Σου δὲν εἶναι κάποια ζωγραφιὰ διὰ νὰ Σὲ θυμώμαστε μονάχα, ὅπως κάνομε διὰ τὰ ἀγαπημένα μας πρόσωπα, ἀλλὰ εἰκόνισμα ἔνθερμον καὶ θαυματουργόν. Τὸ ξύλον καὶ οἱ βαφῆς εἶναι ἁγιασμένα. Μέσα εἰς τὰ ταπεινὰ κατοικητήριά Σου, ὅλα μοσχοβολοῦν ἀπὸ τὸ λιβάνι καὶ ἀπὸ τὸ κερί, ὁποῦ ἐμάζεψε ἡ προκομμένη μέλισσα, βόσκοντας εἰς τὰ ἀγριολούλουδα τῶν βουνῶν μας, ὁποῦ εἶναι ἀγνά σὰν καὶ Ἐσένα.

Σήμερα εἶναι διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ διὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν ἑορτῶν ἑορτῆ καὶ πανηγυρὶς πανηγύρεων. Ἀπὸ τὴν χάριν Σου τὰ πτωχὰ σπίτια μας γεμίζουν χαρὰν, γίνονται παλάτια. Ἡ στεριά καὶ ἡ θάλασσά μας ἀγάλλονται. Οἱ πτωχοὶ γίνονται πλούσιοι. Οἱ δυστυχησμένοι γίνονται χαρούμενοι. Ἄσας γηγενῆς σκιρτᾷ τῷ πνεύματι, λαμπαδουχοῦμενος.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

«Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος! Ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς ἐν μνημείῳ τίθεται, καὶ κλίμαξ πρὸς οὐρανὸν ὁ τάφος γίνεται. Εὐφραίνου Γεθσημανῆ, τῆς Θεοτόκου τὸ ἅγιον τέμενος. Βοήσωμεν οἱ πιστοί, τὸν Γαβριὴλ κεκτημένοι ταξί-αρχον: Κεχαριτωμένη χεῖρε, μετὰ σοῦ ὁ Κύριος, ὁ παρέχων τῷ κόσμῳ διὰ σοῦ τὸ μέγα ἔλεος».

(Ἀπὸ τὰ Στιχηρὰ τοῦ Ἑσπερινοῦ εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου).

«Ἐν τῇ γεννήσει τὴν Παρθενίαν ἐφύλαξας, ἐν τῇ κοιμήσει τὸν κόσμον οὐ κατέλιπες Θεοτόκε. Μετέστης πρὸς τὴν ζωὴν, Μήτηρ ὑπάρχουσα τῆς ζωῆς, καὶ ταῖς πρεσβείαις ταῖς σαῖς λυτρουμένη ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς ἡμῶν».

(Ἀπολυτίκιον εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου).

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΣΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ

(Ἡ προσευχή αὐτή πρωτοειπώθηκε τὸν Μάιον τοῦ 1942, σὲ μιὰ μυστικὴ ἐξ αἰτίας τῆς φοιητῆς κατοχῆς συγκέντρωσι, πού διωργάνωσεν ἡ Φιλόπτωχος Ἀδελφότης Κυριῶν Σίφου). Ἡ συγκέντρωσις αὐτὴ εἶχε σκοπὸ νὰ ἐπισχύσῃ οἰκονομικῶς τοὺς φτωχοὺς, πού τοὺς ἐθέριζε κυριολεκτικῶς ἡ πείνα καὶ ἡ στέρσις).

Κάθε φορὰ πού θὰ λιμνάσῃ τὸ αἷμα στὶς φλέβες τῶν ἀνθρώπων, μιὰ δάψα λὲς δλόφλογη γιὰ τὸ θάνατο ἀνάβει μέσα τους. Καὶ ἀλληλοσκοτώνονται μὲ λύσσα. Γιατὶ ἔτσι τὸ θέλει ἡ Μοῖρα. Τὸ νέο δένδρο τῆς ζωῆς νὰ ριζώῃ καὶ νὰ δένη καρπὸ, θρεμμένο ἀπὸ τὰ σαπισμένα κορμιά μας.

Καὶ μιὰν Αὐγὴ γαλιηνὴ καὶ γαλιανή, πού ἐπάνω ἀπὸ τὰ φωτοπλημμύριστα βουνά μας καὶ τὴ ζαφειρένια θάλασσά μας ἐπαίξανε χαρούμενα οἱ πνοὲς τῶν ἀνέμων μὲ τὰ ροδοσύννεφα, ἕνας λαὸς κακόφυχος καὶ βάρβαρος ἐχύθηκε σὰν γερακίνα σὲ περδικοφωλιά, γιὰ νὰ πνίξῃ τὴν Ἐλευθερία μας. Καὶ κροταλλίζοντας σὰν φαρμακερὸς κροταλιάς, ἐκουλουριάσθηκε γύρω μας, γιὰ νὰ μᾶς θανατώσῃ...

*
*
*

Μαρτύριο ἀβάσταγο ἐγίνηκεν ἀπὸ τότε ἡ ζωὴ μας!

Σὰν τὰ κοπάδια τῶν ἀγριόκικνων, πού ἀγωνίζονται μὲ τὴ θύελλα, ἔτσι χαροπαλεύομε κ' ἐμεῖς τώρα.

Ἰδρώσανε αἷμα τὰ βουνά μας. Ἀλικοβαφῆκανε οἱ ρίζες καὶ τὰ πέταλα τῶν λουλουδιῶν μας. Ἐθάμπωσε τὸ λαμπρὸ φῶς τ' οὐρανοῦ μας, θωρῶντας τὸν ἄδικο κατατρεγμὸ μας καὶ τὴ λυσσασμένη σφαγὴ μας. Καφτεροὶ ἐγίνηκαν οἱ δροσεροὶ μας ἄνεμοι ἀπὸ τοῦ πόνου μας τὴ λαύρα. Σὰν πένθιμα κρόσσια οἱ καταχνιὲς τῶν βουνῶν μας τυλλίζουν τώρα τὰ καμμένα καὶ ρημαγμένα χωριά μας. Καὶ ὁ Χάρος,—ὁ Κουρσάρος,— μὲ τὴν Πείνα καὶ τὴν Ἀρρώστεια παραστάτες του, σὰν τὰ στάχνα θερίζει τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδας μας.

Ἐρημάξανε, ἀλλοίμονο, τὰ σπητικά μας. Δὲν μᾶς περιμένουν πλέον, καθισμένοι στὶς εἰρηνικὲς των γωνιές, οἱ ἀσπρομάλληδες γονιοὶ μας. Τοὺς συνεπῆρεν ἡ φοιητὴ μπόρα. Κι' ἀπάρησαν καταπικραμένοι πρὸς τὸ μεγάλο καὶ ἀγύριστο ταξίδι... Ἀγγελοκροῦνται, μόλις γεννηθοῦνε, καὶ τὰ ἀθῶα μας βρέφη. Γιατὶ ἐστέρεψαν χωρὶς γάλα ἀπὸ τὴν μαύρη στέρσις οἱ κόρφοι τῶν γυναικῶν μας. Βόγγους ἐγιόμισαν τ' ἄσπαρτα χωράφια μας. Ἐρημα εἶναι τ' ἁλώνια. Χωρὶς φλογέρες οἱ λαγαδιές. Καὶ στὰ γελαστά μας ἀκρογιάλια γόους σκορπίζουνε τὰ κύματα.

Ἐξέλιλη ἀφρίζει στὰ χέρια τῶν τυράννων μας τῆς λύσσης των ἢ κούπα. Καὶ πίνουν, πίνουν τὸ αἷμα μας χωρὶς νὰ χορταίνουν!...

*
* *

Μὰ ἐσύ, Μεγαλόχαρη, τυλιγμένη στὰ σύννεφα τῆς παντοδυναμίας τοῦ Θεοῦ, πὸν ἐβάσταξες στὰ σπλάγγνα σου, ἐστάθηνες σκεπή καὶ προστασία μας. Καὶ «ὑπέρομαχος Στρατηγός» τοῦ κατατρεγμένου λαοῦ σου. Κι' ὅπως στὸ Βυζάντιο τότε, ἔτσι καὶ τώρα. Συντριμμία ἐγίνηκαν. Καὶ στάχτη. Καὶ καπνός. Καὶ τοὺς ἐσκορπίσες, ὅπως στὸ φύσημα τοῦ Βορριά σκορπίζουνε καὶ ξεφτίζουνε τὰ κατραμένα σύννεφα.

Καὶ ἡλιοπηγὴ τῆς Ἐλευθερίας ἐγίνηκεν ἡ Ἑλληνικὴ λόγχη. Τοῦ κόσμου ὀδηγήτρα ἢ ψυχὴ μας. Τῆς Τυραννίας καὶ τῆς Βίας καταλύτρα ἢ ὀργή μας. Βαρὺ ἐγίνηκε, Παναγία μου, μὲ τὴ βοήθειά σου τ' ὄνομά μας. Ἡ Γῆ ἐξανάνωσε στὴν πολεμικὴ μας ἰαχή, ὅπως τὸ φίδι ἀλλάζει μὲ τὴν ἀνοιξὴ τὸ δέσμα του. Καὶ σὰν τὸ νιὸ φεγγάρι πὸν βάφεται χρυσοκόκκινο στὴ φωτιά τῆς Δύσης, ἔτσι ὁμορφοστολίσθηκε καὶ ἡ ψυχὴ τῆς Οἰκουμένης, λουσιμένη στὸ πνεῦμα τῆς ἀθάνατης Φυλῆς μας. Κ' ὅπως, Παρθένα μου, τῆς Χρυσοπηγῆς σου ὁ κάβρος ἀκατάλυτος στέκει στοῦ Ὁκεανοῦ τὴ μαγία, ὅταν Γίγαντες — μέσα στὸν ἀστραπῶν τίς σπαθιές — ὀρμοῦνε ἐπάνω του τὰ κύματα, κι' ἀπολυμένοι ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Ἐοῦργου πὸν ξεσποῦν τριγύρω του οἱ κερανοί, κι ἀνατριχιάζουνε μὲ δέος οἱ βουνοπλαγιές. Ἔτσι κ' ἐμεῖς ἐσταθήκαμε ἀκλόνητοι στὴν παντοκαταλύτρα σιδερόφραχτη βία τους.

Τὸ πνεῦμα τοῦ Σταυροῦ, τῆς Θυσίας τὸ πνεῦμα, σὰν ἀπὸ μεσημεριάτικο φῶς ἐπύρωσε τὴν ψυχὴ μας. Καὶ ζάρια τὴν ἐπαίξαμε τὴ Μοῖρα τῆς Γῆς ἐπάνω στῆς Πίνδου μας τὰ βουνά...

Δουλοῦδι τῆς Οἰκουμένης ἐγίνηκεν ἡ μικρὴ μας Πατρίδα. Προσευχὴ τοῦ Κόσμου. Χαμόγελο ἐλπίδας. Ἀστραπὴ στὸ τρισκότειδο. Ζωῆς πνοὴ στὸν ἐτοιμοθάνατο. Ὕμνος τῶν Γενεῶν. Ρεμβασμὸς τῶν ποιητῶν. Φεγγοβολὴ τῆς Ἱστορίας. Τῆς νίκης πανάχαρτος βωμός. Βραχνᾶς τῶν τυράννων. Καμάρι τῶν Ἐλευθερῶν ψυχῶν. Τοῦ Θεοῦ φωνή. Τῆς ἐλευθερίας πυρρὴν ρομφαία. Τοῦ χρόνου Ἱέρεια. Τῆς ἀνώτερης εὐθύνης Χερουβικὴ σάλπιγγα.

Καὶ βρονκόλακες θαρεῖς ἦτανε κι ἐλῶσανε στῆς ἡμέρας τὸ φῶς οἱ βάρβαροι. Πάγος. Κι ἐγίνηκε λασπωμένο νερὸ τὸ κοσμοκρατικὸ τους διάδημα!

*
* *

Βοήθα τὴν καὶ σκέπε τὴν πάντα, Παναγία μου, τὴ μικρὴ μας Ἑλλάδα. Σὰν τὴν παλιὰν τὴν Ἀργώ, ἔτσι δῶσε, καινούργιους

ἄθλους πάντα φορτωμένη, νὰ διασχίξῃ τῆς Αἰωνιότητος τὰ νερά.
Κι ἕνας καινούργιος πάντα Ὁρφέας νὰ καθαρίξῃ στὴν πρῶρα τῆς
καινούργιους σκοποὺς σὲ νέα λύρα. Καὶ σαστισμένη κι ἐκστα-
τική νὰ τοὺς ἐνωτίζειται ἡ ψυχὴ τοῦ Κόσμου.

Μὴ ξεσνευρίζεσαι, Παναγιά μου, τὰ παραστρατήματά μας.
Τὸν Ὀδυσσεά μοιάζουμε, τὸν ἀθάνατο προγονό μας. Δυνατοί!
Πολύτροποι. Κοσμογυριστάδες. Χαροκόποι. Ὅπως κι ἐκεῖνος!

Κι' ἂν μᾶς πλανέψῃ κάποτε μὲ τὰ μάγια τῆς κάποια Κίρκη!
Κι ἂν μᾶς κρατήσῃ κοντὰ τῆς ἀφιονισμένους κάποια θεοεἰκελὴ
Καλυψώ! Γιὰ λίγο καιρὸ θάναι. Τίποτα, τίποτα δὲν μᾶς κρατᾷ.
Τὸ ξέρεις...

Γιατὶ ἀκοίμητα μᾶς δέρνει ἡ νοσταλγία γιὰ τὴν Ἰδέα! Τῇ
μακρονῆν αὐτὴ κυματόδαρτην Ἰθάκῃ μας, ποῦ τὰ ἠλιόχαρα πε-
ριγιάλια τῆς εἶναι ἡ παντοτεινὴ μας λαχτάρα!

Κι ἀργὰ ἢ γρήγορα θ' ἀψηφίσουμε τὰ πάντα γι' αὐτὴ. Θὰ
ρίξουμε τὴ μικρὴ μας σχεδιά στοῦ Ὠκεανοῦ—Καιροῦ τ' ἀφρι-
σμένα κύματα. Καὶ μὲ ἀτρόμητη καρδιά θὰ τὴν τιμονέψουμε πρὸς
τὰ ἐκεῖ! Ἐδνυχισμένοι, πρὶν κλείσωμε τὰ μάτια μας, καὶ «κα-
πὸν ἀναθρόσκοντα νοῆσαι»!...

* * *

Κι ὅ,τι ἔχει, Παναγιά μου, ὁ κόσμος αὐτὸς ὁ Περσῆτης, δι-
κό μας εἶναι. Καὶ μὲ τὴν σφραγίδα τὴν ἐδικὴ μας γυρνᾷ!

Ἐμεῖς εἴμαστε ἡ Μάννα μέλισσα ποῦ ἐσμάρισε κι ἐγόνεψε
δλάκερη τῇ Γῆ.

Ἐμεῖς ὠργανώσαμε τὸν ἀγύμναστο προτῆτερα καὶ ἀσύντα-
χτον ἀνθρώπινο στοχασμὸ σὲ νηφάλιο καὶ μουσικὸ λόγο.

Ἐμεῖς ὑψώσαμε τὴ βαρεῖα καὶ ἀγέλαστην ὕλη, ἀνάλαφρην,
ὄλη φῶς—θαῦμα καὶ σάστισμα τοῦ νοῦ—στὶς μαρμάρινες ἀρμο-
νίες τῶν ἀετωμάτων μας.

Ἐμεῖς ἐπρωτοδεχθήκαμε τὸ σπόρο τῆς διδασκαλίας τοῦ
θείου Παιδιοῦ Σου. Τὸν ἐποτίσαμε μὲ τὸ αἷμα μας. Καὶ τὸν
ἐστερεώσαμε ἀκλόνητο καὶ μὲ ρίζες ἀχόρταγες στὴν ἐπιφάνεια
τῆς Γῆς.

Ἐμεῖς ἐκάναμε νὰ λάμπουν σὰν ἄστρα ἐξαίσια τὰ καρφιά
τοῦ μαρτυρίου του.

Κι' ἐμεῖς ὑψώσαμε πρῶτοι τὸν ἅγιο Σταυρό του καὶ τὴν ἐ-
δικὴ σου εἰκόνα, Μεγαλόχαρη, σύμβολο Νίκης, στοὺς θυρεοὺς μας
καὶ στὶς σημαῖες μας.

Τρισάγιό σου ναὸ ἐκάμαμε, Παναγιά μου, τὸν Παρθενῶνα
μας. Κι ἐδῶ σ' αὐτὴ τῇ μικρῇ μας γωνιᾷ ἐντόθηκαν μὲ και-
νούργια δόξα τῆς Ἰουδαίας οἱ κρῖνοι, συνταιριασμένοι ἀπὸ τὰ

χέρια μας με τοῦ Ἀπόλλωνα τῆ δάφνη καὶ τῆς Ἀθηνᾶς τὴν ἀγριλιά...

*
*

Βοήθησέ μας, Μεγαλόχαρη, στὴ σκληρὴν αὐτὴν ὥρα.

Ἐπάνω στὸ σταυροδρόμι τῆς Γῆς, σὰ ρόδο τῶν ἀνέμων μέσα στὴ Μεσόγειο, ἀνθίζει ἡ Ἑλλάδα μας.

Βοήθησέ την, Παναγία μου, νὰ πάρη τὸν ἴσιο δρόμο.

Κάμε, Παρθένα μου, νὰ ποτισθοῦνε οἱ καρδιές μας ἀπὸ τὴν τραγικὴ Μοῖρα τῆς ἐποχῆς μας. Καὶ φώτισε τὸ νοῦ μας νὰ κατανοήσῃ βαθειὰ τὶς ἐλπίδες καὶ τὶς λαχτάρεις, ποὺ φουσομανοῦνε γύρω μας.

Κι ὅπως, Παναγία μου, ὁ ἀνασασμὸς γίνεται μουσικὴ μέσα στῆς φλογέρας τὸν αὐλό, ἔτσι νὰ γίνουνε κί αὐτὲς γλυκοφύσητες καὶ γεμᾶτες θεῖαν ἁρμονία μέσα στὴν καρδιά μας.

Σύντρεξέ μας νὰ βάλουμε σὲ τάξη τὸ χάος ποὺ μᾶς τριγυρίζει. Νὰ μετουσιώσωμε σὲ ρυθμὸν ἅγιο τῆ σημερινῆ ἀγωνία. Καὶ νὰ βρεθοῦμε ἄθικτοι καὶ μ' ἑκατονταπλασιασμένο τὸ τάλαντό μας στὴν ὥρα τῆς Δευτέρας Παρουσίας.

Ἄλλαξε, Παναγία μου, στὶς ἡμέρες μας αὐτὲς ἡ θερμοκρασία τοῦ Κόσμου. Καὶ σ' ἐρείπια τριγύρω μας σωριάζονται τὰ πάντα. Ἐξαγριωμένα τὰ νεῖατα συντρίβουνε μὲ ξέφρενο πάθος ὄλες τὶς πλάκες τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν καὶ τοὺς νόμους τοῦ Ἰεχωβά.

Ἀνύπαρκτη εἶναι ἡ Ἐλευθερία μας. Ἀτροφικὴ καὶ ξεθωριασμένη ἡ Πίστη μας. Νεφέλωμα κερανοφόρο τὸ ἰδανικὸ μας. Ἀποτρόπαιη κτηνωδία καὶ ὄπλο φοιχτῆς βαρβαρότητας ἡ Ἐπιστήμη! Γύρω μας, παντοῦ. Καὶ μέσα μας. Καὶ ἔξω ἀπὸ τὴν καρδιά μας ἐρήμωση, Παναγία μου, καὶ χάος καὶ ἀποσύνθεση.

Μικρὴ εἶναι ἡ ψυχὴ μας, Μεγαλόχαρη. Καὶ τεράστιες, τιτανικές, ἀβυσσαλέες οἱ λαχτάρεις μας.

Ἀποτρόπαιος λαβύρινθος κατάντησε, Παναγία μου, ἡ Γῆ μας. Καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ κακοῦ πλανᾶται παντοῦ. Καὶ βροχᾶται φοικιαστικά. Καὶ θρέφεται μὲ τὶς σάρκες καὶ μὲ τὸ αἷμα μας.

*
*

Βοήθα μας, Παντάνασσα, νὰ μὴ χαθοῦμε στοὺς σκοτεινοὺς του μαιάνδρους.

Καὶ δῶσε μας νηφάλιο νοῦ. Παρθενικὸ στοχασμὸ. Ψύχραιμη καὶ ἥρωϊκὴ καρδιά. Τὴν ἀγάπη τῆς Ὁμορφιάς. Τὴ δύναμη τῆς θουσίας. Τὴ φλόγα τῆς ἀγάπης. Καὶ κάμε στὶς δημιουργικὲς αὐ-

τὲς στιγμὲς ν' ἀνθίσῃ μέσα μας ἡ δόξα τῆς ἀθανασίας. Καὶ νὰ μπορέσωμε νὰ συμλέψωμε τὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου σὲ ὑπέρκαιλον ἀγαλμα μιᾶ νέας Ἐφτερῆς Νίκης.

Ἐδλόγησε, Παναγία μου, τὸ πνεῦμα μας. Ἀπελευθέρωσε το ἀπὸ τὰ θανατηφόρα βρόχια τῶν νέων Σειρήνων. Κι ὅπως ἡ Ἀριάδνη τὸν παλῆο καιρὸ ἐβοήθησε τὸν Θησέα, ἔτσι βοήθησε καὶ Σὺ, Μεγαλόχαρη, τὰ Ἑλληνικὰ νειῶτα νὰ ξαναβοῦνε στὸ φῶς. Καὶ ἡ Ἑλλάδα μας σὰν νέα μελισσομάνα νὰ ξαναοδηγήσῃ καὶ πάλι τὸ ἀνθρώπινο σμάρι στὴ χαρὰ καὶ στὴ γλύκα τῆς ζωῆς...

*
**

Κάμε νᾶλθη, Παναγία μου, γρήγορα ἡ Εἰρήνη στὸν Κόσμο. Καὶ σοῦ τὸ τάζομε. Ὅλοι θᾶρθομε τότε προσκνητὲς τοῦ ἁγίου ναοῦ σου στὸ Νησί σου.

Γλυκὰ θὰ χτυποῦνε οἱ καμπάνες. Θὰ λάμπουνε στὸν Ἥλιο τ' ἀσημόχουσα Ἐξαφτέρουγα. Ἄσπρα, χιονᾶτα φελλόνια θὰ φοροῦνε οἱ παπάδες. Μοσχοβολισμένα ροδόφυλλα θὰ ραίνουν τὴν ἄχραντην εἰκόνα σου οἱ γλυκὲς νησιωτοποῦλες μας. Λιβανιστήρια θὰ σκορπίζουν τὸ ἅγιο τους θυμίαμα στὰ παραθύρια καὶ στὰ πεζούλια τῶν δλόασπρων σπητιῶν.

Κι ἐμεῖς, ἀκολουθῶντας ἐδλαβικὰ τὴ λιτανεῖα σου, μὲ τὰ κεράκια μας ἀναμμένα καὶ ὀρθρίζουσα τὴν ψυχὴ μας, θὰ σοῦ ψάλλωμε μὲ κατάνυξη:

«Τῆ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ τὰ νικητήρια...».

ΘΕΟΔ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

«Ἡ δὲ, ἀνεληθοῦσα εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, καὶ προσευξαμένη, ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς... Καὶ ἐδρεπίσασα τὰ πρὸς τὴν ταφὴν ἅπαντα, ἐξεδέχετο τὸν Υἱὸν αὐτῆς. Καὶ γενομένης βροντῆς μεγάλης, παρεγένοντο οἱ Ἀπόστολοι πάντες ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς διὰ νεφελῶν πρὸς τὸ κηδεῦσαι τὸ ἄχραντον αὐτῆς σῶμα. Καὶ σχηματισθεῖσα ἐπὶ τῆς κλίνης παρέθετο τὴν ἁγίαν αὐτῆς ψυχὴν εἰς χεῖρας τοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ αὐτῆς. Τὸ δὲ πανάχραντον αὐτῆς λείψανον ταφέν ὑπὸ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, μετὰ τρίτην ἡμέραν οὐχ εὑρέθη».

(Ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Μηρολόγιον Βασιλείου τοῦ Πορφυρογεννήτου)

«Δεῦτε ἅπαντα τὰ πέρατα τῆς γῆς, τὴν σεπτὴν Μετάστασιν τῆς Θεομήτορος μακαρίσωμεν· ἐν χερσὶ γὰρ τοῦ Υἱοῦ τὴν ψυχὴν τὴν ἄμωμον ἐναπέθετο· ὅθεν τῇ ἁγίᾳ Κοιμήσει αὐτῆς ὁ κόσμος ἀνεζωοποιήθη, ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς μετὰ τῶν Ἀσωμάτων καὶ τῶν Ἀποστόλων ἐορτάζων φαιδρῶς».

(Ἦχος γ').

Ἀπόστολοι ἐκ περάτων συναθροισθέντες ἐνθάδε, Γεθσημανῆ τῷ χωρίῳ κηδεύσατέ μου τὸ σῶμα. Καὶ σύ, Υἱὲ καὶ Θεέ μου, παράλαβέ μου τὸ πνεῦμα.

(Ἦχος δ').

Η ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΜΟΥΧΛΙΩΤΙΣΣΑ

«Χρυσοπλοκάτατε πύργε και Δωδεκάτειχε πόλις,
ήλιοστάλακτε θρόνε, καθέδρα του βασιλέως».

Είναι κάποιες εποχές, που η ψυχή μας δοκιμάζει μία ανάτασι εξαιρετική. Και η σκέψις ακολουθώντας την ψυχική αυτή ανάτασι οραματίζεται κόσμους δημιουργημένους επάνω στα βάθρα της ωραιότερας θρησκευτικής ποιήσεως. Ένας μυστικισμός αγκαλιάζει τη ζωή μας και ζούμε ό,τι αγαπήσαμε και ό,τι μάς έκαμε να δονήση την καρδιά μας και να φέρη το δάκρυ εις τα μάτια. Μία από τις εποχές αυτές είναι και η περίοδος του Δεκαπενταυγούστου, που κλείει με την μεγάλην θεομητορική έορτή. Οι ρεμβασμοί του Δεκαπενταυγούστου, αυτούς που έζησε και έτραγουδήσε ο γηραιός άσκητης της Σκιαθου, ο Παπαδιαμάντης, γίνονται και ρεμβασμοί της ψυχής και της σκέψεως κάθε χριστιανού και η μορφή της Παναγίας ύψώνεται μπροστά μας ως η ωραιότερη ανθρώπινη μορφή γυναίκας και μητέρας. Μπροστά στη μορφή αυτή ύψώνεται η δέησις μας και σκορπίζονται νοερώς τα άνθη της αγάπης και της ευγνωμοσύνης μας. Και την έορτάζουμε την άχραντη παρθένα την Θεοτόκο με τη βαθύτερη συγκίνησι και ευλάβεια. Πόσες εκκλησίες που τιμώνται εις μνήμη της άειπάρθενης Μαρίας δέν συγκεντρώνουν την ευλάβεια και το προσκύνημα των χιλιάδων χριστιανών! Και έχει την δική της σφραγίδα η κάθε μία από τις εκκλησίες αυτές. Το Βυζάντιο σήμερα μάς καλεϊ εις το προσκύνημα και την ευλάβειά μας προς την έορτάζουσα Παναγία. Άλλοίμονο όμως έφέτος. Έρείπια οι περισσότερες εκκλησίες της Παναγίας στην βασιλίδα. Ένα κύμα βαρβαρότητος τις μετέβαλε σε στάχτη και χαλάσματα μια θλιβερή νύχτα του Σεπτεμβρίου. Ός τόσο κάτω από τη στάχτη και τα χαλάσματα ζή πάντοτε μια ψυχή και ένας κόσμος, που σφιχτοδένεται με την άόρατη παρουσία της Άειπάρθενης Μαρίας και την ευλογία της. Και αξίζει, σαν σ' ένα τέτοιο προσκύνημα προς το χριστιανικό Βυζάντιο με τους θρύλους, τας παραδόσεις και την ατμόσφαιρά της την μυστικιστική να σταματήσουμε νοερώς τις ημέρες αυτές στον μισοκατεστραμμένο ναό της Παναγίας του Μουχλιου, την Μουχλιώτισσα, που είναι το παλαιότερο λείψανο της μεγάλης χριστιανικής εποχής.

*
* *

Έκει ψηλά σε κάποιο λόφο του Φαναρίου και σε μικρή απόσταση από την Μεγάλη του Γένους Σχολή έρειπωμένη ση-

μερα, όλόλευκη ὡς πέρυσι ὕψωνε τὴ σεμνότητά της ἡ μικρὴ ἐκκλησία τῆς Παναγίας τῆς Μογγολιώτισσας, χτισμένη τὸ 1261 ἀπὸ πριγκήπισσα τῆς Μογγολίας. Ἡ Μαρία ἡ Παλαιολογίνα τὸ 1282 τὴν ἀνοικοδόμησε καὶ ἕνας κόσμος ἀρχοντικὸς τοῦ ἡγεμονικοῦ Φαναρίου ἐκκλησιαζότανε ἔκτοτε τακτικὰ στὴν Παναγία αὐτὴ τὴν Μογγολιώτισσα, ποὺ κατόπιν ἐπῆρε κατὰ παραφθορὰ τὸ ὄνομα τῆς Μουχλιώτισσας. Ἡ ἀτμόσφαιρα τοῦ εὐσεβοῦς Βυζαντίου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης στὴν μικρὴ αὐτὴ ἐκκλησία! Στολισμένη μὲ ἄνθη ἢ εἰκόνα τῆς Παναγίας τὴν ἐποχὴ αὐτὴ καὶ οἱ ἀρχοντες στὰ στασίδια τους καὶ ἄλλοι γονατισμένοι παρακολουθοῦσαν τὶς παρακλήσεις τοῦ Δεκαπενταυγούστου, χτυποῦσε ἡ καμπάνα τοῦ ἑσπερινοῦ καὶ ἕνας κόσμος γυναικῶν ὠδεεε σκυφτὸς καὶ σιωπηλὸς πρὸς τὴν ἐκκλησία αὐτὴ ποὺ ἀνοικοδόμησε ἡ Αὐγούστα τοῦ Βυζαντίου ἡ Μαρία. Σ' αὐτὴ τὴν κατάστασιν τὴν εὗρε τὴν ἐκκλησία καὶ ἡ εἴσοδος τῶν Τούρκων κατακτητῶν τὸ 1453. Ἡ ἀγριότης τῶν ἀλλοδόξων ὀρδῶν τὴν ἐσεβάσθη καὶ τὴν ἀφῆκε ἄθικτη στὸ πέρασμα τῶν χρόνων. Γιατὶ εἶχε διατάξει ὁ πορθητὴς, ὁ Μωάμεθ.

— Κανεὶς δὲν θὰ πειράξῃ τὴν ἐκκλησία αὐτὴ.

Καὶ ἡ προσταγὴ αὐτὴ ὑπῆρξε εὖνοια καὶ ἀντάλλαγμα πρὸς τὸν Ἕλληνα ἀρχιτέκτονα Χριστόδουλον, ποὺ εἶχε ἀναλάβει νὰ ἀνεγείρῃ τὸ τέμενος τοῦ πορθητῆ, τὸ Φατίχ. Ἦταν ἀδυναμία τῆς μητέρας τοῦ Ἑλληνος ἀρχιτέκτονος ἡ ἐκκλησία αὐτὴ τῆς Παναγίας τῆς Μουχλιώτισσας. Καὶ ἦταν ἡ μητέρα του ἡ ἀδυναμία τοῦ ἀρχιτέκτονος. Ἔτσι ἐσώθηκε ἡ ἐκκλησία αὐτὴ καὶ παρέμεινε στὴ μορφή ποὺ βρισκόταν μέχρι τῆς περυσινῆς καταστροφῆς. Σ' αὐτὴ τὴν παλῆν ἐκκλησία, τὸ μόνον ποὺ ἐναπόμεινε ἐκκλησιαστικὸ κτίσμα τῆς ἐποχῆς τῶν βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, ὁ λαὸς ποὺ συνέρρεε γιὰ νὰ ἐκκλησιασθῇ ἀνέπνεε πάντοτε τὸ ἄρωμα τοῦ Βυζαντίου. Καὶ στοὺς ἑσπερινοὺς μὲ τὰς παρακλήσεις τοῦ Δεκαπενταυγούστου ὡσὰν νὰ ἐδέοντο μαζὶ μὲ τὰ πλήθη τῶν πιστῶν, ἴσκιοι περιέργοι, μορφές βγαλμένες ἀπὸ τοὺς θρύλους καὶ τὴν ἱστορίαν τὴν βυζαντινὴν. Καὶ ὁ ἐφημέριος τῆς ἐκκλησίας, ὁ πατὴρ Παΐσιος, κάποια χιονισμένη νύχτα τῶν Χριστουγέννων, ποὺ ἐβογγοῦσε ὁ κόλπος κάτω ἀπὸ τὸν δυνατὸ ἀέρα καὶ τὸ χιόνι εἶχε σκεπάσει ὅλη τὴν Πόλιν, τὴν ὥρα ποὺ καλοῦσε τοὺς πιστοὺς πρὸς μετάληψιν,

*Μετὰ φόβου Θεοῦ
πίστεως καὶ ἀγάπης προσέλθετε,*

αἰσθάνθηκε νὰ τρέμουν τὰ χέρια του ποὺ κρατοῦσαν τὴν ἁγία κοινωνία. Γιατὶ σὰν νὰ εἶδε μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του νὰ

μπαίνῃ στήν ἐκκλησία μὲ τὰ χρυσᾶ πέδιλα καὶ τὴν ἀλουργίδα του ὁ τελευταῖος αὐτοκράτωρ, ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος, μὲ κατεύθυνση πρὸς τὴν ὠραία Πύλη.

Ὅλοι οἱ θρύλλοι αὐτοὶ μαζί μὲ τὴν πραγματικὴ βυζαντινὴ ἱστορία ἐκράτησαν τὴν Παναγία τὴν Μουχλιώτισσα ὡς τὸ προσκύνημα τὸ πλέον ὑποβλητικὸ καὶ συγκινητικόν. Ὁ ἀείμνηστος Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Γ' ἀνέβαινε πεζῇ τὴν ἀνηφορὰ πρὸς τὸν λόφο τοῦ Φαναριοῦ καὶ σὲ κάποιους αὐγουστιάτικους ἐσπερινοὺς ἐψάλλε αὐτὸς μὲ τὴν βροντερῆ του φωνὴ τὸν παρακλητικὸ κανόνα.

*Οὐδεὶς προστρέχων ἐπὶ σέ
κατησχυμένος ἀπὸ σοῦ
ἐκπορεύεται, ἄγνή
Παρθένε Θεοτόκε.*

Ἡ παρουσία τοῦ Πατριάρχῃ μὲ τὴν μεγαλοπρεπῆ παράσταση καὶ τὴν ὑποβλητικὴ του φωνὴ ἐδημιουργοῦσε ἀναβίωση τοῦ βυζαντινοῦ παρελθόντος καὶ τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς. Καὶ τὸ ξυλόγλυπτο βυζαντινὸ τέμπλο τοῦ ἱεροῦ τῆς Παναγίας, ἐφωτίζετο ἀπὸ μιὰ ἀκτινοβολία ποὺ ἦταν ἡ ἔκφρασις ἡ φωτεινὴ αὐτῆς τῆς Παναγίας Θεοτόκου. Σήμερα μισοκατεστραμμένη ἡ ἐκκλησία αὐτή. Ἄλλ' ἀλύγιστη ἡ πίστις καὶ ἡ εὐλάβεια τῶν πιστῶν. Καὶ τὸ νοερὸ προσκύνημά μας σὲ κάποιον ἐσπερινὸ μὲ τὰ μισοσβησμένα καντήλια ζυπνᾷ τὸ Βυζάντιο καὶ τὴν δόξα του. Καὶ σὰν μακρυνὸς ἀγγελικὸς ἤχος φθάνει ἀπ' τὴν ἐκκλησία αὐτή, τὴν Παναγία τὴν Μουχλιώτισσα, ἡ πρόσκλησις πρὸς τοὺς ἀποστόλους:

*Ἄπόστολοι ἐκ περάτων
συναθροισθέντες ἐνθάδε
Γεθσημανῇ τῷ χωρίῳ
κηδεύσατέ μου τὸ σῶμα.*

Ἡ ψυχικὴ ἀνάτασις μπερδεύεται σ' ἓνα ὑποβλητικὸ σύμπλεγμα μὲ τὴν ἔκστασι τῆς σκέψεως.

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

*Ὁ τάφος σου κηρύττει, Πανάμωμε, τὴν ταφὴν σου καὶ τὴν μετὰ σώματος πρὸς Οὐρανὸς νῦν Μετάστασιν.
(Ὁδὴ ε').*

*Ἐξέστη τὰ σύμπαντα ἐπὶ τῇ θείᾳ δόξῃ σου· σὺ γὰρ ἀπειρογάμη Παρθένε, γῆθεν μετέστης πρὸς οὐρανίους μονὰς καὶ πρὸς ἀτελεύτητον ζωὴν, πᾶσι τοῖς ὑμνοῦσά σε σωτηρίαν βραβεύουσα.
(Ἦχος δ').*

*Τὴν ἐν πρεσβείαις ἀκοίμητον Θεοτόκον καὶ προστασίας ἀμετάθετον ἐλπίδα, τάφος καὶ νέκρωσις οὐκ ἐκράτησαν· ὡς γὰρ ζωῆς Μητέρα πρὸς τὴν ζωὴν μετέστησεν ὁ μήτραν οἰκῆσας ἀειπάρθενον»
(Ἦχος πλ. β').*

Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Ὅπως εἶναι γνωστό, ὁ Χριστιανισμὸς ἐβελτίωσε κι ἀνύψωσε τὴ θέσι τῆς γυναίκα. Στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα ἡ γυναίκα συνήθως παραγκωνιζόταν ἀπ' τὴν ἑταίρα. Στὴ Ῥώμη εἶχε ἐξαχρειωθῆ τελείως. Στοὺς Σκύθας καὶ στοὺς Ἰνδοὺς καιόταν ζωντανὴ μὲ τὸν νεκρὸ ἄνδρα της. Στὶς εἰδωλολατρικὲς γενικὰ κοινωνίες ἐθεωρεῖτο σὰν ὄργανο ἐξυπηρετήσεως τῶν ἀνδρικῶν ἐνστίκτων. Ἀντίθετα ὁ Χριστιανισμὸς εἰσήγαγε νέο γυναικεῖο ἰδεῶδες στὸν κόσμον. Μὲ τὸ στόμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου διεκήρυξε πὼς «οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ» (Γαλ. γ', 28).

Ὁ Ἰησοῦς κατὰ τὴν διάρκεια τῆς δημοσίας ζωῆς του συνοδεύοταν ἀπὸ πολλὰς γυναῖκες, τόσον εὐγενεῖς, ὅσον καὶ ἀπλοῦστερες. Δὲν ὑπάρχει διάλογος τοῦ Πλάτωνος στὸ ὄνομα τῆς γυναίκα, μὰ ἡ διαλεκτικὴ διδασκαλία τοῦ Θεανθρώπου πρὸς τὴν Σαμαρεῖτιδα εἶναι πολὺ σπουδαία, γιατί σ' αὐτὴ γίνεται λόγος γιὰ τὴν «ἐν πνεύματι» λατρεία.

Τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου ἐπέδρασε καὶ πάνω στοὺς ἀποστόλους καὶ στοὺς διαδόχους των. Ἔτσι οἱ γυναῖκες στὴν ἀποστολικὴ καὶ μεταποστολικὴ ἐποχὴ ἔπαιζαν σημαντικὸ ρόλο στὸ ἱεραποστολικὸ ἔργο τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Σ' ὅλους τοὺς χριστιανικοὺς αἰῶνας εἶναι πολὺ ὑψηλὴ ἡ θέσις τῆς γυναίκα μέσα στὴν Ἐκκλησίᾳ. Ἡ ἱεραποστολικὴ δρᾶσις πολλῶν γυναικῶν, ἡ συστηματικὴ ἀνάπτυξις τῆς γυναικείας διακονίας, ἡ ἀνθησις τῆς τάξεως τῶν διακονισσῶν στοὺς βυζαντινοὺς χρόνους πιστοποιοῦν τὴν ἀλήθεια αὐτὴ. Στοὺς νεωτέρους χρόνους ἀξία προσοχῆς εἶναι ἡ ἐνεργὸς συμμετοχὴ τῶν γυναικῶν στὸ ἔργο τῆς Ἐσωτερικῆς καὶ Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς.

* *

Ἄν ἐξετάσωμε τοὺς διαφόρους τύπους τῶν χριστιανῶν γυναικῶν, ἀλήθεια θὰ θαυμάσωμε τὸ μεγαλεῖο, στὸ ὁποῖο τίς ὀδηγεῖ ὁ Χριστιανισμὸς.

Πρῶτα-πρῶτα ἡ χριστιανὴ νέα σὰν κύρια γνωρίσματά της ἔχει τὴν ἀγνότητα καὶ τὴ σύνεσι. Τὰ κυριώτερα στολίδια της εἶναι ἡ αἰδώς, ἡ χάρις, ἡ συστολή, ἡ σεμνότης. Ὅλες οἱ ἐπιδιώξεις καὶ φροντίδες της ἀποβλέπουν στὸν πλουτισμὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ της κόσμου μὲ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερα στοιχεῖα, πὺ στὸ μέλλον θὰ τὴν καταστήσουν ὠφέλιμη μέσα στὴν οἰκογένεια καὶ στὴν κοινωνία. Ἡ ψυχὴ της φλέγεται ἀπὸ ἱεραποστολικὸ ζῆλο. Ποθεῖ νὰ μεταδώσῃ καὶ σ' ἄλλες ψυχὰς τὸ

φῶς, πού καταυγάζει τούς ἐσωτερικούς της ὀρίζοντας. Ἀκόμη κι ἡ χριστιανὴ νέα, πού δὲν εἶναι μορφωμένη, δρᾷ ἱεραποστολικά καὶ παρουσιάζει πρακτικὲς ἐκδηλώσεις χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ ἀλτρουϊστικὰ αἰσθήματα, πού μετουσιώνονται σὲ γόνιμη δραστηριότητα. Ἡ ἀγνὴ καὶ σώφρων χριστιανὴ νέα,—ὅταν ἔλθῃ ἡ ποθητὴ ἐκείνη μέρα, πού ντυμένη μὲ τὰ πάλλευκα φορέματα τοῦ γάμου θὰ δεχθῇ τὸ στέμμα τοῦ ὕμεναίου στὸ μέτωπό της—, θὰ γίνῃ ἡ βασίλισσα τοῦ σπιτιοῦ, ἡ ἐξάριετη σύζυγος καὶ κατόπιν ἡ ἀπαραμίλλη μητέρα.

Ἡ χριστιανὴ σύζυγος ἀνυψώνει τὸ σπίτι καὶ τὸ καθιστᾷ φυτώριο ἀνωτέρων βλέψεων καὶ κατευθύνσεων. Αὐτὴ παρέχει τὴ φλόγα, πού θερμαίνει τὸν ἀγωνιστὴ σύζυγο, καὶ τὴν δροσιά, πού τὸν δροσιζει. Αὐτὴ δημιουργεῖ τὴν ἀγία ἐκείνη ἀτμόσφαιρα, μέσα στὴν ὁποία ἡ ψυχὴ τοῦ συζύγου της ὀδηγεῖται στὴν τελείωσι, ἐκκολάπτει τίς λανθάνουσες δεξιότητες καὶ τὰ δυναμικὰ σπέρματά της, βρίσκει τὴ γαλήνη καὶ τὴν εἰρήνη. Ἡ μορφωμένη χριστιανὴ σύζυγος γίνεται γιὰ τὸ σύζυγό της πηγὴ ἀληθινῆς εὐδαιμονίας. Ἡ μόρφωσις δίνει πολλὰς εὐκαιρίες, γιὰ ν' ἀνταλλάξῃ σκέψις μαζί του. Ἔτσι γίνεται πομπὸς καὶ δέκτης ψυχικοῦ πλοῦτου καὶ πνευματικοῦ θησαυροῦ. Αὐτὴ γίνεται τρόπον τινὰ ἄλλη Πρίσκιλλα, πού μὲ τὸν Ἀκύλα βρίσκεται διαρκῶς σὲ ἀέναη κίνησι καὶ δρᾷσι γιὰ τὴν τελείωσί τους καὶ γιὰ τὴν ἱεραποστολικὴν ἐργασία. Καὶ ἡ ἀγράμματη χριστιανὴ σύζυγος προικίζεται ἀπ' τὸν Θεὸ μὲ ἰδιαίτερη χάρι καὶ διαίθησι. Ἔτσι δημιουργεῖ στὸ σπίτι της ἀπέραντο πνευματικὸ πλοῦτο.

Ἡ χριστιανὴ μητέρα εἶναι ἰέρεια τῆς «κατ' οἶκον Ἐκκλησίας». Οἱ ψυχὲς τῶν παιδιῶν της μοιάζουν μὲ ἄυλους ἀμφορεῖς. Αὐτὴ θὰ τοὺς γεμίσει μὲ τὰ ρεῖθρα πού τηγάζουν κι ἀναβλύζουν ἀπ' τὴν καρδιά της. Τὰ παιδιά της εἶναι ἀκατέργαστοι ὄγκοι μαρμάρου. Αὐτὴ καλεῖται νὰ τοὺς σμιλεῦσῃ σὲ ὁμοιώματα τοῦ Θεοῦ καὶ σὲ πνευματικὰ καλλιτεχνήματα. Ὅ,τι ὠραιότερο καὶ καλύτερο ἔχει λεχθῆ γιὰ τὸν προορισμὸ τῆς γυναίκας, τοῦτο ἔχει σχεσι μὲ τὸν προορισμὸ της σὰν μητέρα. Ἡ Θεομήτωρ Μαρία εἶναι τὸ αἰώνιο πρότυπο ὅχι μόνον τῶν παρθένων, ἀλλὰ καὶ τῶν μητέρων. Εἶναι ἀνόητο νὰ κατηγορῇ κανεὶς τὸν Χριστιανισμὸ σὰν ἐχθρὸ τῆς γυναίκας, ἐφ' ὅσον στὴν πινακοθήκη καὶ στὴ στρατιὰ τῶν ἁγίων του ἡ γυναίκα, ἡ Παναγία, κατέχει τὴν πρώτην θέσι. Ἄς θυμηθοῦμε τὴν Ἐμμέλεια, τὴν Νόννα, τὴν Ἀνθοῦσα, τὴν Μόνικα καὶ τόσες ἄλλες. Μὲ τίς

προσευχές τους, με τὴ φωτεινὴ τους ἀκτινοβολία καὶ πολλὰ φο-
ρὲς με τοὺς κρουνοὺς τῶν δακρῶν τους ἀνέδειξαν τὰ παιδιά
τους ἐξαιρετικὲς φυσιογνωμίες καὶ προσωπικότητες μέσα στὴν
Ἐκκλησία. Ἡ μητέρα εἶναι ἡ μεγίστη διάκονος ὄλων τῶν ἐπο-
χῶν. Πάντοτε θυσιάζει τὸν ἑαυτό της, γιὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τὰ
τέκνα της. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι γι' αὐτὴ μόνο καθῆκον κι ὑπο-
χρέωσις. Πρὸ παντὸς εἶναι οὐράνια χάρις καὶ θεῖο δῶρο,
πηγὴ ἀγαλλιάσεως καὶ πνευματικῶν θεληγῆτρων.

Οἱ χριστιανὲς ἔπειτα ἀφιερωμένες στὸν Θεὸ καὶ
στὴν Ἐκκλησία γυναῖκες, οἱ δυνατὲς κι ἡρωϊκὲς αὐτὲς ψυχὲς
πειθαρχοῦν σὲ μιὰ ἰδιαίτερη κλῆσι τοῦ Θεοῦ. Ἀποξενώνονται
ὀλοπρόθυμα ἀπὸ κάθε ἐγκόσμια χαρὰ κι ἀφιερώνονται στὰ
ἔργα τοῦ ἀλτρουϊσμοῦ, τῆς αὐταπαρνήσεως καὶ τοῦ ἡρωϊσμοῦ.
Ἔτσι σχηματίζουν τὶς φάλαγγες τῶν χριστιανῶν ἐπισκεπτριῶν,
νοσοκόμων, διακονισσῶν καὶ ἀδελφῶν τοῦ ἐλέους. Οἱ ἀληθινοὶ
αὐτοὶ ἐπίγειοι ἄγγελοι, οἱ ἡρωῖδες αὐτὲς τῆς χριστιανικῆς ἀγά-
πης περιθάλλουν τὸν Σωτῆρα στὸ πρόσωπο τῶν πασχόντων ἀ-
δελφῶν τους. Μὲ τὴ ζωὴ τους διακηρύττουν, πὼς ἡ δύναμις τοῦ
Χριστοῦ «ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται».

* * *

Ἀληθινὰ! Μόνον οἱ χριστιανὲς γυναῖκες ἀξιοποιοῦν «τὴν
αἰωνία ἰδέα τοῦ θήλεος»! Μόνον αὐτὲς παρουσιάζουν τὴν ἀγνό-
τητα, τὴν εὐαισθησία, τὴ στοργή, τὴν τρυφερότητα καὶ γενικῶς
ὅλα τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα, πού εἶναι ἡ ἀληθινὴ ὁμορφιά τῆς γυ-
ναίκας καὶ τὴν ὀπλίζουν μὲ μεταφυσικὴ δύναμι, πού ἐξωραΐζει
τὴ ζωὴ καὶ μεταρσιώνει σὲ ὑψηλότερες σφαῖρες!

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ, δ. Θ.
Καθηγητῆς τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν

Σήμερα ἡ Παρθένος ἀνεβαίνει στὸν οὐρανό. Σήμερα ἡ ἱερὴ καὶ ἔμ-
ψυχη Κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ κατατίθεται στὸν ναό, πού δὲν εἶναι χτισμένους
μὲ χέρια. Σήμερα τὸ ἄσπιλο περιστέρι πετάει στὸ νοητὸ κόσμον Ἀπ' ὅλα
τὰ μέρη τῆς οἰκουμένης μαζεύονται ὡς ἀετοὶ γύρω ἀπὸ τὸ κλίματι της
οἱ μαθηταί. Τὴν κυκλώνουν οἱ αὐτόπτες τοῦ Λόγου, οἱ ὑπηρέτες τοῦ
πνεύματος τοῦ Υἱοῦ της... Καὶ μαζί τους, ἄορατοι, κι οἱ παλιοὶ δίκαιοι
καὶ προφῆτες, δορυφόροι της καὶ τοῦτοι. Μὰ κι οἱ ἄγγελοι δὲν λείπουν.
Δορυφοροῦνε τὸν ἐπίγειο θρόνον τοῦ Κυρίου του. Ὁλος αὐτὸς ὁ ὄρατος
κι ἄορατος κόσμος περιστοιχίζει τὴν ἀγλαΐσμενη ἀπὸ τὸ πνεῦμα μορφή
της, μὲ φόβο καὶ πόθο. Κι' ἀκούονται ἀπὸ τὰ στόματά τους λόγια θεο-
φθεγκτα κι ὕμνοι ἐξόδιοι.

(Ἱωάννης ὁ Λαμασκησός)

ΑΓΙΑΙ ΜΟΡΦΑΙ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΒΑΡΝΑΒΑΣ

Ἡ ἥρωϊκὴ μεγαλόνησος Κύπρος, πού ὁ Ἑλληνορθόδοξος πληθυσμὸς τῆς ἀγωνίζεται τώρα σκληρὰ γιὰ ν' ἀποκτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ, ἦταν ἓνας τόπος ἄτυχος ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς πολιτικῆς τοῦ ζωῆς καὶ τῆς αὐτοδιαθέσεώς τοῦ. Ἄλλ' ἀντίθετα ἦταν καὶ εἶναι τόπος τυχερὸς κ' εὐτυχῆς ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς θρησκευτικῆς τοῦ ζωῆς. Ἐκεῖ, στὸ ἐλληνικὸ νησί τῆς Κύπρου, ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια τοῦ Χριστιανισμοῦ κατελύθη κ' ἐσβήσεν ἡ ἀρχαία εἰδωλολατρεία κ' ἐθριάμβευσεν ἡ Ὁρθόδοξη Πίστις τοῦ Χριστοῦ. Κ' ἔπειτα ἐκεῖ ἀνεδείχθησαν μεγάλες Ἁγίες μορφές τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἐκεῖ παρουσιάσθησαν, ἔδρασαν, ἐδίδαξαν κ' ἐμαρτύρησαν κορυφαῖοι Ἀπόστολοι, Μάρτυρες, Ἁγιοί, Ἀσκηταί... Ὑπῆρξεν ἀληθινὰ μιὰ ἀπὸ τὶς ἀκροπόλεις τῆς Ἑλληνορθοδόξου Πίστεως ἡ ἥρωϊκὴ καὶ μαρτυρικὴ μεγαλόνησος.

Μεγάλαι μορφαὶ λάμπουν μέσα στὴν ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία τῆς Κύπρου. Μορφαὶ πού εἶναι βέβαια γνωστὲς στοὺς κληρικούς μας. Μορφαὶ ὑπέροχοι καὶ ἰσχυραί. Ἀγωνισταὶ τῆς Πίστεως. Μὰ γνωρίζουμε τάχα καὶ τὶς λεπτομέρειες ἀπὸ τὴν δράση καὶ τὴν ζωὴν των; Δὲν θάναί τάχα ὠφέλιμο νὰ ἐξετάσωμε αὐτὲς τὶς ὥραϊες κ' ἐνδοξες λεπτομέρειες;

Πέντε κορυφαῖες μορφές μπορούμε νὰ ξεχωρίσωμε μέσα στὸ πλῆθος τῶν μεγάλων ἀνδρῶν πού ὑπηρέτησαν στὴν Κύπρῳ τὴν Ἑλληνορθοδοξία, μέσα στοὺς τόσους κληρικούς πού ἀγωνίσθησαν γιὰ τὸν θρίαμβο τῆς Πίστεώς μας. Κ' οἱ κυριώτερες αὐτὲς Ἁγία Μορφαὶ τῆς Κύπρου ξέρουμε ὅτι εἶναι: ὁ Ἀπόστολος Βαρνάβας, ὁ Μάρτυς Ἡρακλείδιος, ὁ Ἁγιος Νεόφυτος, ὁ Ἀσκητῆς Ἡσαΐας καὶ ὁ Ἐθνομάρτυς Κυπριανός. Οἱ δύο πρῶτοι ἐκήρυξαν τὸν Χριστιανισμὸν στὴν νῆσον τὸν πρῶτον αἰῶνα μετὰ Χριστόν. Οἱ κατόπιν δύο ἔδρασαν κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα. Καὶ ὁ τελευταῖος ἔδρασε τὸν ΙΗ' καὶ ΙΘ' αἰῶνα κ' ἐμαρτύρησε κατὰ τὸ 1821.

*

Ὁ Ἀπόστολος Βαρνάβας θεωρεῖται ὡς ὁ κυριώτερος διδάσκαλος τοῦ Χριστιανισμοῦ στὴν Κύπρῳ. Ὅπως ξέρουμε ἀπὸ τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, ὁ δραστήριος αὐτὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ Ἀπόστολος, μαζί με τὸν Παῦλον, ἐδίδασκαν στὰ μέρη τῆς Ἀσίας κ' ἐργάσθησαν μετὰ μὲγάλον ζῆλον γιὰ τὴν διάδοση τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ. Κατόπιν λοιπὸν ἀπὸ πολλὰς περιουδεῖες, πῆρε μαζί

του ὁ Βαρνάβας καὶ τὸν Ἰωάννην τὸν καλούμενον Μάρκον κ' ἐπέ-
ρασαν μὲ πλοῖον στὴν Κύπρο (Πράξ. Ἀποστ. ΙΕ' στ. 39).

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἡ ἑλληνικὴ τούτη μεγαλόνησος, ὅπως καὶ ἡ ἄλλη Ἑλλάδα, ἦταν ὑπόδουλη στοὺς Ῥωμαίους κατακτητάς. Μὰ οἱ κάτοικοι τῆς Κύπρου δὲν ἐλάτρευαν τοὺς θεοὺς τῶν Ῥωμαίων. Ἦσαν γνήσιοι Ἕλληνες καὶ εἶχαν γιὰ θρησκεία τοὺς τὴν θρησκεία τῶν δώδεκα θεῶν τοῦ Ὀλύμπου. Ναοὶ καὶ βωμοὶ καὶ εἰδῶλα τῶν ἀρχαίων αὐτῶν θεῶν βρισκόντανε σὲ ὀλόκληρο τὸ νησί. Καὶ τὰ κυριώτερα κέντρα τῆς λατρείας τῶν ἑλληνικῶν ἐκείνων θεῶν ἦσαν στὴν Σαλαμίνα, στὴν Καρπασία καὶ Οὐρανία, στὴν Ἀχαιῶν Ἀκτὴ καὶ στὴν Κερύνεια, στὴ Λάπηθον καὶ Πάναγρον, στοὺς Σόλους καὶ Αἴπειαν, στὴν Ἀρσινόη καὶ Νέαν Πάφον, στὴν Παλαιὰ Πάφον καὶ Κούριον, στὴν Ἀμαθοῦντα καὶ Κίτιον, στοὺς Γόγλους καὶ Χύτρους, στὸ Ἰδάλιον καὶ Ταμασσόν, στὴν Ἀθήδραν καὶ Κυνουρίαν. Σ' ὅλα τοῦτα τὰ μέρη ὑπῆρχαν ναοὶ τῶν ἀρχαίων θεῶν...

Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας κατοίκους τῆς νήσου ὑπῆρχαν στὴν Κύπρο καὶ λίγες χιλιάδες Ἰουδαῖοι, συγκεντρωμένοι κυρίως στὴν Σαλαμίνα. Αὐτοὶ ἦσαν φανατικοὶ στὴ θρησκεία τους, ἀλλὰ μιλοῦσαν Ἑλληνικά. Τέτοιοι Ἑλληνίζοντες Ἰουδαῖοι ζοῦσαν τότε καὶ στὴν Ἀλεξάνδρεια καὶ στὴν Ἀντιόχεια καὶ σ' ἄλλες Ἑλληνικὲς πόλεις. Γιὰ χάρη τους μάλιστα ἐπρόσταξεν ὁ Ἕλληνας βασιλιάς τῆς Αἰγύπτου Πτολεμαῖος ὁ Φιλάделφος νὰ μεταφρασθῇ Ἑλληνικά ἢ Παλαιὰ Διαθήκη.

Αὐτὴ τὴν θρησκευτικὴ κατάσταση λοιπὸν εὗρηκαν στὴν Κύπρο στὰ 45 μ.Χ. πού γιὰ πρώτη φορὰ οἱ Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ ἔφθασαν στὴν μεγαλόνησον. Ἀρχικά ὁ Βαρνάβας ἔφθασεν ἐκεῖ μαζί μὲ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο. Κ' οἱ δύο εἶχαν Ἑλληνικὴ μόρφωση καὶ μποροῦσαν νὰ συζητοῦν εὐκολὰ μὲ τοὺς Κυπρίους. Μαζί τους εἶχαν καὶ τὸν Ἰωάννη Μάρκον, ἀνηψιὸ τοῦ Βαρνάβα.

*

Οἱ Ἀπόστολοι ἔφθασαν ἀπὸ τὴν Ἀντιόχεια. Ἐκεῖ εἶχαν ἀποφασίσει νὰ διευθυνθοῦν στὴν Κύπρο. Καὶ σὰν ἔφθασαν στὸ νησί, διευθύνθησαν στὴν πόλη Σαλαμίνα καὶ ἄρχισαν πρῶτα τὸ κήρυγμά τους ἀπὸ τίς συναγωγὰς τῶν Ἑλληνογλώσσων Ἰουδαίων. Ἀπὸ τὴν Σαλαμίνα προχώρησαν στὸ Κίτιον. Ἐκεῖ συνάντησαν τὸν Χριστιανὸ Λάζαρο καὶ τὸν ἐχειροτόνησαν πρῶτον Ἐπίσκοπον Κιτίου. Ἐκῆρυξαν κ' ἐκεῖ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας τὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ καὶ κατόπιν ἔφυγαν γιὰ τὴν Ταμασσό, πού ἦταν τότε πολυάνθρωπη καὶ πλούσια πολιτεία, γιὰτὶ εἶχε καὶ μεταλλεῖα χαλκοῦ. Πολλοὶ Κύπριοι ἐπίστεψαν ἐκεῖ στὸν Χρι-

στιανισμό. Κ' ἔπειτα οἱ δύο Ἀπόστολοι ξεκίνησαν γιὰ τὴν τότε πρωτεύουσα τῆς Κύπρου τὴν Πάφον.

Στὸ δρόμο, μεταξύ Ταμασοῦ καὶ Πάφου, ἀπάντησαν στὸ χωριὸ Λαμπεδὸν τὸν Ἡρακλείδιον, τὸν ἐδίδαξαν τὴ θρησκεία τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ἔκαμαν θερμὸ Χριστιανὸ καὶ τὸν ἐχειροτόνησαν Ἐπίσκοπο τῆς Ταμασοῦ. Ἀλλὰ γιὰ τὸν Ἡρακλείδιον καὶ γιὰ τοὺς ἀγῶνες του θὰ μιλήσουμε σὲ ἄλλο σημείωμά μας.

Ἔφτασαν λοιπὸν οἱ δύο Ἀπόστολοι καὶ στὴν Πάφο καὶ ἄρχισαν κ' ἐκεῖ τὸ κήρυγμά τους. Ἀνάστατη γίνηκε ἡ μεγάλη πολιτεία στὸ ἄκουσμα τῆς νέας θρησκείας. Ἦταν ἐκεῖ ἰσχυροὶ καὶ φανατικοὶ λάτρεις τῶν ἀρχαίων εἰδώλων καὶ πιδ φανατικοὶ Ἑβραῖοι. Καὶ μιὰ μέρα ξεσηκώθηκαν οἱ Ἑβραῖοι, πού τοὺς ἐδίδναν θάρρος καὶ οἱ Ἕλληνες εἰδωλολάτρεις, κ' ἔπιασαν τὸν Παῦλο. Τὸν δένουν σὲ μιὰ κολώνα εἰδωλολατρικοῦ ναοῦ καὶ τὸν μαστιγώνουν! Μὰ ὁ Ρωμαῖος διοικητὴς τοῦ νησιοῦ Σέργιος Παῦλος ἔλαβε ἐνδιαφέρον νὰ μάθῃ τί συμβαίνει. Καὶ σὰν ἔμαθε, ζήτησε νὰ διδαχθῇ καὶ τὴν νέα θρησκεία. Ὅταν ἐφωτίσθη σχετικὰ, ἔγινε χριστιανὸς κ' ἐπροστάτευσε τοὺς δύο Ἀποστόλους. Αὐτοὶ ὅμως ἔφυγαν γιὰ νὰ συνεχίσουν τὸ ἔργο τους στὴ Μικρὰ Ἀσία, ἀφοῦ ἄφησαν στὴν Κύπρο μεγάλες ρίζες τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως.

*

Ἀργότερα ὁ Βαρνάβας μαζὶ μὲ τὸν ἀνηψιὸ του Μάρκον ξαναγύρισαν στὴν Κύπρο. Ἀποβιβάστηκαν στὸν Κορμακίτη, προχώρησαν στὴν Λάπηθο καὶ ἀπὸ κεῖ στὴν Πάφο. Ὁ Ἐλύμας, Ἰουδαῖος μάγος μὲ πολλοὺς ὀπαδοὺς, ξεσήκωσε τοὺς κατοίκους ἐναντίον τους. Ὡστόσο ὁ Βαρνάβας ἀπέκτησε κ' ἐκεῖ νέους ὀπαδοὺς. Μαζὶ μ' αὐτοὺς ἔφθασε στὸ Κούριον. Ἐκεῖ γίνονταν γυμνικοὶ ἀγῶνες καὶ εἰδωλολατρικὲς ἐορτές. Ὁ Βαρνάβας κατέκρινε αὐτὲς τίς ἐορτές μὲ ὀρμητικότητα καὶ θάρρος. Καὶ λένε πὼς τότε ἔγινε ἓνα θαῦμα: τὸ μισὸ γυμναστήριο γκρεμίστηκε καὶ πέτρες, χῶματα, ἄνθρωποι κατακλύσαν σ' ἓνα γκρεμὸ καὶ χάθηκαν! Καταστροφή μεγάλη μὲ ἄμετρα θύματα!...

Φθάνει ὅμως ἐκεῖ ὁ Ἐλύμας μὲ πολλοὺς ὀπαδοὺς του καὶ κηρύσσει πὼς αἰτία τοῦ κακοῦ εἶναι οἱ ξένοι, οἱ Χριστιανοί... Μπροστὰ στὴν ἐξαγρίωση τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ἐλύμα, ὁ Βαρνάβας κ' οἱ συνοδοὶ του ἔφυγαν γιὰ τὴν Ἀμαθοῦντα καὶ ἀπὸ κεῖ στὸ Κίτιον. Ἀλλὰ παντοῦ τοὺς ἀκολουθοῦσε μὲ πείσμα ὁ μάγος Ἐλύμας.

Ἡ ἀντίδραση ὅμως πιδ πολὺ ὠφελοῦσε τὴ Χριστιανικὴ διδασκαλία. Ἀπὸ ὅπου περνοῦσεν ὁ Βαρνάβας, νέοι Χριστιανοὶ ἐπίστευαν. Καὶ ὅσο ἀντιδρῶσεν ὁ Ἐλύμας, τόσο οἱ νέοι χριστιανοὶ ἐγίνοντο πιδ φανατικοὶ ὑποστηρικταὶ τῆς ἀληθινῆς Πίστεως. Ἔτσι

ἀπὸ μέρα σὲ μέρα οἱ χριστιανοὶ πλήθαιναν στὴν Κύπρο καὶ οἱ εἰδωλολάτρεις καὶ Ἰσραηλίτες λιγόστευαν.

*

Ὁ Βαρνάβας ἔφτασε τέλος στὴ Σαλαμίνα. Ἐκεῖ κάθε μέρα συγκέντρωνε τοὺς χριστιανοὺς, τοὺς ἐδίδασκε καὶ προσεύχονταν μαζί τους καὶ κατόπιν ἐπήγαινε στὶς Συναγωγὰς καὶ συζητοῦσε μὲ τοὺς Ἑβραίους. Ὁ Ἐλύμας ἔφτασε κι' αὐτὸς ἐκεῖ κι' ἄρχισε νὰ φανατίζει τοὺς Ἑβραίους κατὰ τοῦ Βαρνάβα. Μιὰ μέρα—11 Ἰουνίου—μάζεψε ὁ Ἐλύμας ὅλους τοὺς φανατισμένους Ἰουδαίους σὲ μιὰ Συναγωγή, ὅπου θὰ πήγαινε ὁ Βαρνάβας. Καὶ σὰν ἄρχισε νὰ συζητῇ ὁ Ἀπόστολος, τὸν ἐπίασαν, τὸν ἔδεσαν χειροπόδαρα καὶ τὸν ἔκλεισαν σ' ἓνα ὑπόγειο.

Καὶ σὰν ἐνύχτωσε, ἐπῆραν τὸν Βαρνάβα κρυφὰ ἔξω ἀπὸ τὰ τείχη, στὸν ἵπποδρομο, κ' ἐκεῖ τὸν ἐλιθοβόλησαν ὁμαδικά. Ἔτσι ὁ Ἀπόστολος Βαρνάβας εὐρῆκε μαρτυρικὸ θάνατο γιὰ τὴν Πίστη τοῦ Χριστοῦ.

Γιὰ νὰ μὴ θαφτῇ ἐπίσημα τὸ λείψανο τοῦ Ἀποστόλου, οἱ κακοῦργοι ποὺ τὸν ἐσχότωσαν ἐγύρισαν μετὰ τὸ ἔγκλημα νὰ πάρουν τὸ σῶμα γιὰ νὰ τὸ ρίξουν στὴ θάλασσα. Μὰ οἱ χριστιανοὶ κατάφεραν καὶ πῆραν στὸ μεταξύ τὸ λείψανο καὶ τὸ ἔθαψαν μακριὰ ἀπὸ τὴν πόλη. Καὶ γιὰ ν' ἀποφύγουν ἀντίποινα, ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Κύπρο.

Ἐμεινε λοιπὸν ἔτσι ἄγνωστος ὁ τόπος, ὅπου ἐτάφη τὸ λείψανο τοῦ Βαρνάβα, τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Ἀλλὰ σ' ἐκεῖνο τὸ σημεῖο ἐγένοντο θαύματα. Ἄρρωστοι κάθε λογῆς εὐρισκαν ἐκεῖ θεραπεία καὶ ὁ τόπος πῆρε τ' ὄνομα: «τόπος ἰάσεως».

Ἀργότερα, τὸ 478, ὁ Ἐπίσκοπος Κωνσταντίας Ἀνθέμιος εὐρῆκε τὸν τάφο καὶ τὸ λείψανο τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα. Ἐκεῖ δίπλα στὸν τάφο, ὁ Ἀνθέμιος ἔκτισεν ἐκκλησίαν καὶ γύρω κελλιά. Ἔτσι ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 5ου αἰῶνα ὑπάρχει τὸ Μοναστήρι τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα.

ΦΩΤΟΣ ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

Καθὼς μιλοῦσε ὁ Κύριος σὰ πληθῆ, κάποια ἄγνωστη γυναῖκα φώναξε μὲς ἀπὸ τὸν ὄχλο: **Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασέ σε καὶ μαστοὶ οὖς ἐθήλασας.** Νὰ τὸ πρῶτο λιθάρι, βαλμένο πάνω στὸ ἔδαφος τῆς ἴδιας τῆς Ἀγίας Γραφῆς, ἀπὸ τὸ ἠλιοστάλαχτο οἰκοδόμημα, ποὺ ὕψωσαν οἱ γενεὲς μακαρίζοντες καὶ τιμῶντας τὴν Παρθενομήτορα. Αὐτὴ εἶναι ποὺ ἀγκαλοφορεῖ τὸν Κτίστη τοῦ παντός. Αὐτὴ θηλάζει Ἐκεῖνον, ποὺ θὰ χόρταινε μὲ τὸ μάννα τοῦ Ἐθαγγελίου του ὅλες τίς πεινασμένες ἀπὸ δικαιοσύνη ψυχές.

(B M.)

ΔΙΑ ΤΟ ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

1ον

Εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου (6 Αὐγούστου 1956)

«Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν».

Τὰ θαύματα τοῦ Κυρίου ἀπέβλεπον κατὰ κανόνα εἰς εὐεργεσίαν τῶν ἀνθρώπων καὶ εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. Δύο μόνον θαύματα δὲν ἀναφέρονται εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰς ἀνάγκας του, ἀλλὰ εἰς αὐτὴν αὐτὴν τὴν προσωπικότητα τοῦ Κυρίου καὶ φυσικὰ εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. Ταῦτα δὲ εἶναι ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος ἀφ' ἑνός, καὶ ἡ Ἀνάστασις Αὐτοῦ ἀφ' ἑτέρου. Ἡ παρούσα εορτὴ τῆς θείας Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ μεταφέρει τὴν σκέψιν μας εἰς τὸ Θαβώρ, ὅπου τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο γεγονός συνετελέσθη. Ἄς τὸ ἴδωμεν ἐγγύτερον. Καὶ ἄς διδαχθῶμεν ἐξ αὐτοῦ τὰ δέοντα.

1. Ὁ Κύριος μετεμορφώθη. Δὲν μετεβλήθη βεβαίως ἡ οὐσία τῆς ἀνθρωπίνης ὑποστάσεως Του. Ἄλλὰ τὸ σῶμα, τὸ ὅποιον περιέκρυπτε καὶ ἐκάλυπτε τὴν θεότητα Του, πρὸς στιγμὴν διεπεράσθη ἀπὸ μίαν ἀκτῖνα τῆς θεότητός Του, καὶ αὐτὴ τὸ ἔκαμε νὰ παρουσιασθῇ λαμπρόν, φωτεινόν, μεγαλειώδες. Ὅχι ὅλη ἡ αἴγλη τῆς θεότητος, ἀλλὰ μόνον μία ἀκτίς αὐτῆς ἔλαμψε, διότι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀποκαλυφθῇ εἰς τοὺς μαθητὰς ὀλοκληρωτικῶς ἡ θεότης. «Ὁὐ γὰρ μὴ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸ πρόσωπόν μου καὶ ζήσεται» εἶχεν εἶπει πρὸ αἰῶνων πολλῶν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Μωϋσῆν. Ὅταν ἐκεῖνος, τιμημένος ἀπὸ τὸν Θεὸν με ἀποστολὴν μεγάλην, ἔλαβε τὸ θάρρος νὰ ἀπειθῆναι εἰς τὸν Θεὸν τὴν παράκλησιν «δεῖξόν μοι τὴν σεαυτοῦ δόξαν», ὁ Θεὸς συγκαταβαίνων τοῦ ἀπήντησεν: ἐγὼ θὰ προπορευθῶ καὶ σὺ θὰ κρυβῆς σὲ μιὰ ὀπή τοῦ βράχου, τὴν ὅποιαν θὰ καλύψω διὰ τῆς χειρὸς μου καὶ ἀφοῦ προπεράσω, «σὺ ὄψει τὰ ὀπίσω μου»· θὰ με ἴδῃς ἐκ τῶν νώτων, «οὐ γὰρ μὴ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸ πρόσωπόν μου καὶ ζήσεται». Ἔτσι, λοιπόν, καὶ κατὰ τὴν ὥραν τῆς Μεταμορφώσεως, δὲν ἦτο δυνατόν ὀλοκληρῶς ἡ Θεότης νὰ ἀποκαλυφθῇ, ἀλλὰ μίαν μόνον θείαν ἀκτίς ἔλαμψε, καὶ κατέλαμψε τοὺς μαθητὰς τὸ θεῖον μεγαλεῖον.

Οἱ ἄλλοι λαοί, οἱ εἰδωλολατρικοί, εἶχαν εἰς τὰς παραδόσεις των πολλὰς περιγραφὰς περὶ μεταμορφώσεων τῶν θεῶν. Καὶ γνωστοὶ συγγραφεῖς ὠμίλησαν περὶ τοιούτων μεταμορφώσεων. Ἄλλὰ, ὅταν διαβάζῃ κανεὶς τὰς περιγραφὰς ἐκείνας, ἐντρέπεται ἀφ' ἑνός διὰ τὸ γελοῖον τοῦ πράγματος (μεταμορφώσεις τῶν θεῶν εἰς ἄλογα ζῷα καὶ εἰς ἀνθρώπους) καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ τὴν ἐγκληματικότητα τῶν σκοπῶν τῶν μεταμορφώσεων, διότι συνδέονται συνήθως αὐταὶ με ἐγκληματικὰς καὶ ἀκατονομάστους πράξεις. Ὁ ἀπόστολος Πέτρος, ἔχων ὑπ' ὄψιν του τὰς μεταμορφώσεις αὐτάς, ὅταν γράφῃ τὴν Β' Καθολικὴν Ἐπιστολὴν του, αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ ξεχωρίσῃ τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτῆρος ἐκ τοιούτων μυθευμάτων καὶ νὰ εἴπῃ: «οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τιμὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλ' ἐπόπται γεννηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος». Δηλαδὴ ἡμεῖς οἱ ἀπόστολοι δὲν ἐξακολουθοῦμεν νὰ ὀμιλοῦμεν περὶ μύθων, ἀλλὰ σὰς ἀπεκαλύψαμεν τοῦ Κυρίου τὴν δύναμιν καὶ παρουσίαν, διότι ἐγίναμεν αὐτόπται μάρτυρες «σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ», θεαταὶ τῆς θείας Του δόξης.

2. Τὸ γεγονός τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου δὲν εἶναι μόνον ἓνα θαῦμα, τὸ ὁποῖον ἔγινε γιὰ νὰ στηρίξη τοὺς μαθητὰς πρὸ τοῦ πάθους Του, ἀλλ' ἔχει καὶ τὸν συμβολισμόν του καὶ τὴν διδακτικὴν του ὄψιν διὰ τοὺς χριστιανοὺς ὅλων τῶν αἰώνων. Ἡ Μεταμόρφωσις εἶναι ἓνα ἰδανικόν, εἰς τὸ ὁποῖον κάθε χριστιανὸς ὀφείλει νὰ κατευθύνῃ τὰς βλέψεις του. Διότι, εἰς τὴν ἡθικὴν καὶ πνευματικὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν ἤδη εὐρισκόμεθα, πρέπει νὰ γίνεταί λόγος μᾶλλον περὶ παραμορφώσεως τῆς ἐν ἡμῖν εἰκόνας τοῦ Θεοῦ. Μὴ λησμονῶμεν, ὅτι ἄλλοτε εἰς τὸν Παράδεισον, τὸ πρωτόπλαστον ζεῦγος τῶν ἀνθρώπων ἔφερε λαμπρὰν τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. "Ὅταν ἐξῆλθεν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Πλάστου, ἦσαν ὅλα «καλὰ λίκαν»». Ἄλλ' ὅταν ἐμεσολάβησεν ἡ ἁμαρτία, ἡ εἰκὼν αὐτῆ παρεμορφώθη· καὶ ἔκτοτε ὅλοι φέρομεν μὲν τὴν εἰκόνα τοῦ Πλάστου, ἀλλὰ μὲ στίγματα καὶ κηλῖδας καὶ παραμορφώσεις, ποὺ δημιουργοῦν οἱ ἀδυναμίαι μας καὶ οἱ κακίαι μας. Διὰ τοῦτο εἶναι πλέον χρέος μας νὰ καταβάλλωμεν πᾶσαν προσπάθειαν, ὥστε νὰ μεταμορφωθῶμε ψυχικῶς καὶ ἀντὶ τῆς ἐν λόγῳ παραμορφώσεως νὰ ἐπέλθῃ ἡ μεταμόρφωσις ἡμῶν. Ὁραίαι εἶναι οἱ σχετικὰς φράσεις τοῦ ἀποστόλου Παύλου εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολὴν του: «Μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοῦς ὑμῶν, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς καὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον». Προσέχετε, λέγει, σεῖς οἱ χριστιανοὶ νὰ μὴ ἐξομοιωθεσθε μὲ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὑλόφρονας, οἱ ὁποῖοι παρασύρονται ἀπὸ τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου. Ἄλλὰ «μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοῦς ὑμῶν». Νὰ εἴσθε ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι θὰ προχωρήτε μὲ νέας σκέψεις, μὲ νέα φρονήματα, μὲ χριστιανικὴν γραμμὴν στὴν ζωὴν σας· καὶ νὰ ἐφαρμόζετε πάντοτε ὅ,τι ἀποτελεῖ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ τὸ ἅγιον καὶ τέλειον. Ὡστε ἡ συμβουλὴ τοῦ Παύλου εἶναι νὰ μὴ ἐξομοιωθῶμεθα μὲ τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου, ἀλλὰ νὰ προσαρμοζώμεθα μὲ τὴν γραμμὴν τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ.

Κατὰ ταῦτα, ἡ μεταμόρφωσις εἶναι ἓνα ἰδεῶδες, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ μᾶς ἐκλύη· καὶ ὀφείλει ὁ καθένας ἐξ ἡμῶν νὰ ἀναβαίῃ στὸ Θαβώρ, δηλ. νὰ ἀναβαίῃ ἀπὸ ἀρετῆς εἰς ἀρετὴν, διὰ νὰ προχωρῇ καὶ ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν. "Ἔτσι θὰ προαγώμεθα καὶ θὰ ὀδηγούμεθα, ὅπως εἶπε χαρακτηριστικὰ πάλιν ὁ ἀπόστολος Παῦλος· «ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν τοῦ Κυρίου κατοπτρίζομενοι τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ Κυρίου πνεύματος» (Β' Κορ. 3,18). "Ὅσο πιδ ψηλὰ ἀναβαίνομεν, τόσο πιδ κοντὰ στὴν κορυφὴ τοῦ Θαβώρ φθάνομεν· καὶ ὅσο περισσότερο θὰ ἀποβάλλωμεν τὰς κηλῖδας καὶ τὰς παραμορφώσεις, ἀποκαθιστῶμεν τὸ ἀρχέτυπον κάλλος τῆς ἐν ἡμῖν θείας εἰκόνας· «τὴν αὐτὴν εἰκόνα κατοπτρίζομενοι», ὅπως λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Θὰ γινώμεθα δηλαδὴ οἱ καθρέπτες, ποὺ θὰ ἀντικατοπτρίζωμεν τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Λέγει δὲ ὠραϊότατα καὶ ἓνα Τροπάριον τῆς Μεταμορφώσεως: ὁ Κύριος «μεταμορφωθείς, ἔδειξε τὸ ἀρχέτυπον κάλλος τῆς (θείας) εἰκόνας ἐν ἑαυτῷ τὴν ἀνθρωπίνην ἀναλαβὼν οὐσίαν».

Αὐτὸ πρέπει νὰ γίνῃ καὶ ἰδικὸν μας σύνθημα ἰδιαίτερος ἀξιοπρόσεκτον. Νὰ ἀναβαίνομεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Θαβώρ, ψηλότερα, πάντα ψηλότερα. Καὶ εἴθε ἡ βοήθεια τοῦ Κυρίου νὰ ἐνισχύσῃ τὴν προσπάθειάν μας, ὥστε νὰ μὴν ἔχη παραπλανήσεις ἢ ἄνοδος αὐτῆ, ἀλλὰ νὰ εἶναι ἄνοδος σταθερὰ καὶ συνεχῆς πρὸς τὰ ὕψη τῆς ἡθικῆς τελειώσεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, διότι ἐκεῖ ὑπάρχει ἡ μακαριότης καὶ πᾶσα τοῦ Θεοῦ εὐλογία.

Εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου

(15 Αὐγούστου 1956)

«Μαρία δὲ τὴν ἐκλεκτὴν μερίδα ἐξελέξατο,
ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς».

Μία καλὴ ἐκλογή εἶναι πάντοτε δείγμα φρονίμου καὶ συντοῦ ἀνθρώπου. Ἄλλ' ὑπάρχουν ζητήματα σοβαρώτατα, ἢ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀρίστη ἐκλογή συνδέεται στενώτατα με αὐτὴν ταύτην τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ εἶναι καθοδηγητικὴ ἐν προκειμένῳ ἢ προσωπικότης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, τὴν ὁποίαν σήμερον τιμῶμεν καὶ γεραίρομεν, ὅπως ἐπίσης καθοδηγητικὴ εἶναι καὶ ἡ εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς ἡμέρας ταύτης. Ἄς παρακολουθήσωμεν τὴν ὑπὸ ἀμφοτέρων χαρασσομένην ὁρθὴν κατεύθυνσιν. Ὡς ἀφορμὴ ἄς χρησιμεύσῃ ἡ φράσις τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελικοῦ ἀναγνώσματος: «Μαρία δὲ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς». Καί, με πρότυπον τὴν Θεοτόκον, ἄς ἴδωμεν ποία εἶναι ἡ πραγματικὴ ἀγαθὴ μερίς, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἐκλέγωμεν εἰς τὴν ζωὴν μας ὡς κτῆμα ἀναφαίρετον.

1. Τὸ γεγονός, τὸ ὁποῖον διηγεῖται τὸ εὐαγγελικὸν ἀνάγνωσμα τῆς ἑορτῆς, ἐξηγεῖ σαφῶς ποίαν ὁ Κύριος ὀνομάζει ἀγαθὴν μερίδα. Ἡ Μάρθα καὶ ἡ Μαρία ἀντιπροσωπεύουν δύο διαφόρους ἐκλογὰς μεταξύ τῶν ἀγαθῶν τῆς ζωῆς. Ἡ πρώτη δίδει ἐντύπωσιν ὅτι «μεριμνᾷ καὶ τυρβάζεται περὶ πολλὰ» ὕλικὰ καὶ μάταια. Ἀφ' ἧς στιγμῆς εἰσῆλθεν ὁ Χριστὸς εἰς τὸν οἶκόν της, αὐτὴ «περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν». Φροντίζει ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ τὴν τράπεζαν τὴν ὁποίαν θὰ παραθέσῃ τὴν μεσημβρίαν. Ἐὰν δὲν τὴν ἐγνωρίζαμεν ἐξ ἄλλων πνευματικῶν ἐκδηλώσεών της, θὰ ἐμέναμεν με τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι ἡ προτίμησίς της εἶναι εἰς τὰ ὕλικὰ ἀγαθὰ: ὅτι δὲν ἔχει ἐκτιμῆσει τὴν ἀξίαν τῶν πνευματικῶν ἀγαθῶν καὶ διὰ τοῦτο δὲν προσέχει εἰς αὐτὰ, ἀλλὰ τὴν τραβοῦν καὶ τὴν ἀπορροφοῦν μονομερῶς ἄλλαι φροντίδες διὰ πράγματα ὕλικὰ. Πρόκειται ὅμως περὶ μεμονωμένης ὑπερβολῆς της, ὀφειλομένης εἰς τὴν ἐπιθυμίαν της νὰ περιποιηθῆ ὅσον τὸ δυνατόν καλύτερα τὸν Χριστόν. Πάντως ὑπῆρξεν ὑπερβολικὴ καὶ με μονόπλευρον τὸ ἐνδιαφέρον της, εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν.

Ἀντιθέτως ἡ ἀδελφὴ της Μαρία. Αὐτὴ φαίνεται, ὅτι ἔχει κατανοήσει τὴν ἀνωτέραν ἀξίαν τῶν πνευματικῶν ἀγαθῶν. Ἐχει ἀντιληφθῆ, ὅτι «ἐνός ἐστι χρεία»: ὅτι τὸ ἀπολύτως ἀπαραίτητον διὰ τὸν ἄνθρωπον εἶναι τοῦτο τὸ «ἐν»: νὰ μορφωθῆ ψυχικῶς νὰ καταρτισθῆ πνευματικῶς νὰ προαχθῆ ἠθικῶς, εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἀγιότητα. Καὶ με βάσιν λοιπὸν τὴν κατανοήσιν αὐτὴν κάμνει τὴν ἐκλογὴν της. «Καὶ παρακαθήσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἤκουε τὸν λόγον αὐτοῦ». Ἡ ἐκλογή της εἶναι τὰ πνευματικά. Προτίμησε ν' ἀκούσῃ τὴν θεῖαν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου—διότι αὐτὴ ἐξυπηρετεῖ καὶ προάγει τὸν πνευματικὸν της καταρτισμὸν— καὶ ἀπερροφήθη ἀπὸ τὴν οὐρανίαν αὐτὴν διδασκαλίαν, ὅπως ἡ ἀδελφὴ της ἀπερροφήθη ἀπὸ τὰς ὕλικὰς φροντίδας. Καὶ ὁ Κύριος ἐπήνεσε τὴν ἐκλογὴν της. Ἐβεβαίωσε ὅτι ἡ Μαρία «τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς». Ἐπομένως διεκέρυξε σαφῶς ὁ Χριστός, ὅτι θεωρεῖ καλὴν ἐκλογὴν καὶ ἀγαθὴν μερίδα τὸ νὰ ἐνδιαφέρεται ζωηρῶς ὁ ἄνθρωπος διὰ τὰ πνευματικά, διὰ τὴν πνευματικὴν του πρόοδον.

2. Ἀλλὰ δὲν ἐπήνεσε αὐτὴν μόνον τὴν Μαρίαν διὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς ἀγαθῆς μερίδος ὁ Κύριος. Ἡ συνέχεια τοῦ εὐαγγελικοῦ ἀναγνώσματος μᾶς πληροφορορεῖ, ὅτι καὶ περὶ τῆς Παναγίας Μητρός Του, τῆς Θεοτόκου Μαρίας, ἐβεβαίωσεν ὅτι εἶναι «μακαρία», ὅπως καὶ ὅλοι «οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ φυλάσσουντες αὐτόν». Ἐβεβαίωσεν ἐπομένως, ὅτι ἄξιοι μακαρισμοῦ εἶναι ὅσοι θεωροῦν ὡς ἀγαθὴν μερίδα τὰ πνευματικά, ὅπως εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ πρὸς αὐτὸν συμμόρφωσις.

Ἀναντιρρήτως δὲ ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος πρέπει εἰς ὅλους μας νὰ προβληθῆ ὡς πρότυπον σταθερᾶς ἐκλογῆς τῆς ἀγαθῆς μερίδος, περὶ τῆς ὁποίας ὁμιλοῦμεν. Διότι ἀπὸ τῆς παιδικῆς αὐτῆς ἡλικίας ἀφωσιώθη εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐν ὑπῆρξε τὸ κύριον μέλημά της: πῶς θὰ περικοσμήσῃ τὸν ἑαυτὸν της δι' ὄλων τῶν ἀρετῶν, ὥστε νὰ ἀρέσῃ εἰς τὸν Θεόν. Πρὸς τοῦτο φαίνεται ὅτι ἐμελέτα ἐπιμελῶς τὴν ἁγίαν Γραφὴν καὶ, ἔχουσα ἐνώπιόν της τὸν καθρέπτην τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ, ἐφρόντιζεν ὥστε ὁ καθρέπτης αὐτὸς νὰ μὴ δεικνύῃ ἐπ' αὐτῆς καμμίαν κηλίδα. Καὶ κατῴρθωσε πράγματι νὰ φθάσῃ εἰς ὕψος ἀρετῆς μέγα. Τόσον, ὥστε Αὐτὸς ὁ ὕψιστος Θεὸς νὰ τὴν ἀναγνωρίσῃ καὶ νὰ τὴν ὀνομάξῃ «κεχαριτωμένην» καὶ «ἐύλογημένην ἐν γυναιξί» καὶ ἄξιαν νὰ γίνῃ μήτηρ τοῦ Μονογενοῦς Του Υἱοῦ, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ποῖος δὲν θαυμάζει τὴν τιμὴν εἰς τὴν ὁποίαν ὑψώθη; Καὶ ποῖος δὲν τὴν μακαρίζει διὰ τὴν δόξαν, τὴν ὁποίαν ἔχει ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς ἀνὰ τοὺς αἰῶνας, ὡς Θεομήτορ; Εἶναι «τιμιωτέρα τῶν Χερουβείμ καὶ ἐνδοξοτέρα ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφεείμ... ὑψηλοτέρα τῶν οὐρανῶν καὶ καθαρωτέρα λαμπηδόνων ἡλιακῶν».

3. Ἀλλ' ὅλοι ζηλεύουν τὴν δόξαν καὶ τὴν μακαριότητα τῆς Μητρός τοῦ Κυρίου, καὶ ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ φθάσουν εἰς ἀνάλογον καὶ αὐτοὶ μακαριότητα καὶ δόξαν, πρέπει προηγουμένως νὰ κάμουν τὴν ἐκλογὴν τῆς ἀγαθῆς μερίδος. Νὰ δεῖξουν ζωηρὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὰ πνευματικά, διὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀκριβῆ πρὸς αὐτὸ συμμόρφωσιν. Ὅταν αὐτὴν τὴν μερίδα ἐκλέξῃ κανεὶς ὡς ἀγαθὸν πολυτίμον εἰς τὴν ζωὴν του, ἀποδεικνύει ὅτι κατανοεῖ ἄριστα τὸν συμφέρον του καὶ τὸ πρόσκαιρον καὶ τὸ αἰώνιον. «Ὅλα τὰ ἄλλα τὰ ὀνομαζόμενα ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου εἶναι μάταια καὶ φθαρτά. «Σὴς καὶ βρωῖσις (τὰ) ἀφανίζει καὶ κλέπται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσιν» αὐτά, καὶ, ἐν πάσῃ περιπτώσει, τὸ πολὺ ἢ πλᾶξ τοῦ τάφου τὰ ἀποχωρίζει ὀριστικῶς ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον. Ἀλλ' ἡ μερίς ἡ ἀγαθὴ «οὐκ ἀφαιρεθῆσεται» ποτε «ἐπαγγελίαν ἔχει ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης». Διότι εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἐξέλεξε καὶ ζωηρῶς ποθεῖ «τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ», ἀφ' ἑνὸς μὲν, εἰς τὴν παρούσαν ζωὴν, πάντα τὰ ἄλλα, τὰ ἀναγκαῖα καὶ ἀπαραίτητα, «προοστεθῆσεται», θὰ τὰ ἐξοιμονομήσῃ δηλ. ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ· ἀφ' ἑτέρου ὅμως καὶ κυρίως, τὸ αἰώνιον μέλλον τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ ἐξησφαλίσθη κατὰ τὸν καλῦτερον τρόπον.

Δὲν χρειάζεται νὰ προστεθοῦν ἐπιχειρήματα καὶ ἀποδείξεις, διὰ νὰ γίνῃ περισσότερον καταληπτὴ ἡ μεγάλη ἀξία, ποῦ ἔχει διὰ τὸν ἄνθρωπον ἡ πνευματικὴ μερίμα καὶ ἡ ἀγαθὴ λεγομένη μερίς, ἐφ' ὅσον ἀποφαινεται περὶ αὐτῆς τόσον κατηγορηματικῶς ὁ Κύριος. Χρειάζεται ἐν τούτοις νὰ προσέξωμεν εἰς τὰ ἑξῆς:

α'. Κάθε ὑπόθεσιν πνευματικῆς φύσεως, ποῦ ἀφορᾷ δηλαδὴ τὸν καταρτισμὸν τῆς ψυχῆς μας, νὰ τὴν θεωροῦμεν ὡς ἐπεῖγον ζήτημα

και πρώτιστον μεταξύ όλων τῶν ἄλλων, πού μᾶς ἀπασχολοῦν. "Οχι ὡς κᾶτι δευτερεῖον και ἐπουσιῶδες, ὡς κᾶτι πού ἐπιδέχεται ἀναβολάς, ἢ ὡς ὑπόθεσιν πού ἐπιτρέπεται δι' ὀλίγον νά παραμερισθῆ και νά δώσῃ τήν θέσιν της σέ κᾶτι τάχα πιό ἐπιείγον. Δέν ὑπάρχει ζήτημα περισσότερον ἐπιείγον. Ὁ Κύριος εἶπε: «ζητεῖτε πρῶτον τήν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ...». "Ὅπως ἡ Μαρία ἡ ἀδελφή τῆς Μάρθας και τοῦ Λαζάρου· ὅπως ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος· ἔτσι και ὅλοι οἱ ἀληθεῖς χριστιανοὶ πρέπει εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τόν καταρτισμόν μας νά ἀναπτύσσωμεν και ἐνδιαφέρον πολὺ, και θέλησιν μεγάλην, και ζέσιν και σπουδῆν χαρακτηριστικὴν και ἀξιόλογον. "Οχι χλιαρότητας και μετριότητος και ἀναβολάς και διαφόρους «πρ ο φ ἄ σ ε ι ς ἐ ν ἄ μ α ρ τ ῖ α ι ς».

β. Και κᾶτι ἄλλο ἀκόμη. Πρέπει νά εἴμεθα πάντοτε συνεπεῖς πρὸς τήν ἐκλογὴν μας. Ἐξέλεξαμεν τὰ πνευματικὰ ὡς ἀγαθὴν μερίδα; Πρέπει ὅλη μας ἡ ζωὴ και κάθε μία πρᾶξις μας ἰδιαίτερος νά εἶναι δείκτης δεικνύων σταθερῶς τήν ἐκλογὴν μας. "Οχι ἀνεμοδείκτης, ὁ ὁποῖος εἰς ὠρισμένας μὲν περιπτώσεις θά μᾶς ἐμφανίζῃ ὡς πνευματικούς ἀνθρώπους και εἰς ἄλλας ὡς κοσμικόφρονας. Ἐξέλεξες τήν ἀγαθὴν μερίδα; "Ἐχε ὑπ' ὄψιν σου, ὅτι δέν σοῦ ἐπιτρέπεται εἰς τὰς ἐπὶ μέρους περιπτώσεις νά ταλαντεύεσαι μεταξύ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ πνεύματος και τῶν φρονημάτων τοῦ κόσμου. "Ἐχε ὑπ' ὄψιν σου ὅτι «ὁς ἂν βουληθῆ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καθίσταται» και ὅτι «ἡ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός, ταῦτα δὲ ἀντίκεινται ἀλλήλοις». Ἀβαρίται ἢ ἐλαστικότητες και συμβιβασμοὶ διὰ τὸν Χριστόν ἐρμηνεύονται ὡς ἀσυνέπεια και ἀστάθεια και αὐτὸ τοῦτο ἀπόρνησις τῆς ἀγαθῆς μερίδος.

Ἀγαπητοί. Ὁ ἄνθρωπος ἐκ φύσεως ἔχει κάποιαν φιλαυτίαν, θέλει πάντοτε τὸ συμφέρον του, ζητεῖ νά ἐξασφαλίσῃ διὰ τὸν ἑαυτόν του ἀπὸ κάθε τὴν καλύτεραν μερίδα· τὴν μερίδα τοῦ λέοντος, ὅπως κοινῶς λέγεται. Τὸ πραγματικόν του συμφέρον ὅμως τὸ κατανοεῖ και τὸ ἐξυπηρετεῖ μόνον ἐκεῖνος πού, ὅπως ἡ Μαρία, «ἐξελέξατο τὴν ἀγαθὴν μερίδα». Ἄς ἐκτιμῆσωμεν λοιπὸν δεόντως και ἄς κρατήσωμεν μονίμως διὰ τὸν ἑαυτόν μας τὴν μερίδα αὐτήν, εὐχαριστοῦντες «τῷ Θεῷ και Πατρὶ τῷ ἰκανῶσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί» (Κολ. α' 12). Και εἴθε νά εἶναι ἡ μερὶς αὕτη ἀναφαίρετος ἀφ' ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

3ον

Εἰς τὴν Θ' Κυριακὴν Ματθαίου (26 Αὐγούστου 1956)

«Θαρσεῖτε· ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε».

Κατετρόμαξαν οἱ μαθηταί, ὅταν διέκριναν κάποιον περιπατοῦντα ἐπὶ τῶν κυμάτων, «λέγοντες ὅτι φάντασμα ἐστίν». Ἐὰν βεβαίως εἶχον ἀντιληφθῆ, ὅτι ὁ βαδίζων ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἦτο ὁ Διδάσκαλός των, ἀσφαλῶς δέν θά ἐταράσσοντο και δέν θά ἐφοβοῦντο. Τούναντίον μάλιστα, θά ἐπαιρναν θάρρος εἰς τὸν κίνδυνον πού ἀντιμετώπιζαν ἐκ τῆς τρικυμίας. Ἀλλὰ τώρα τοὺς κατέλαβε φόβος «καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν». Αἰτία δὲ τοῦ φόβου και τῆς ταραχῆς των εἶναι τὸ ὅτι ἐξέλαβον διαφορετικὰ τὴν πρὸς αὐτοὺς πρωτοφανῆ ταύτην ἐπίσκεψιν τοῦ Κυρίου.

Πόσες φορές, πράγματι, ταράσσεται και καταπτοείται ο άνθρωπος, διότι δεν αντιλαμβάνεται, ότι είναι ἐπίσκεψις Κυρίου καὶ ἑκτακτον πού τοῦ συμβαίνει. Καὶ πόση ἀνάγκη ὑπάρχει, εἰς τὰς περιστάσεις αὐτάς, νὰ ἐπαναλαμβάνεται ἡ καθησυχαστικὴ φράσις τοῦ Κυρίου· «θα ρ-σεῖτε· ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε».

1. «Θαρσεῖτε». Ἐχετε θάρρος· μὴ δειλιᾶτε· μὴ ἔρχεσθε εἰς ἀπόγνωσιν. Πολύτιμος συμβουλὴ ὁμολογουμένως. Ὅτι, δῆποτε καὶ ἂν μᾶς συμβαίῃ—ὄσονδῆποτε τρομακτικὸν καὶ ἄθλιβερὸν καὶ ἂν εἶναι τοῦτο—χρειάζεται πρωτίστως ψυχραιμία. Εἶναι μεγάλο κεφάλαιον καὶ σωσίβιον πραγματικά εἰς τὰς περιστάσεις αὐτάς τὸ θάρρος.

Τί τὰ θέλετε ὅμως! Τὸ θάρρος καὶ ἡ ψυχραιμία δὲν ἀποκτῶνται κατὰ παραγγελίαν. Οὐτε εἶναι ἀπλῶς ζήτημα χαρακτήρος (ἄνθρωποι σκληροὶ καὶ σκληραγωγημένοι τὰ χάνουν κυριολεκτικῶς στὴν ἀναπάντεχην συμφορὰ ἐν ᾧ ἀντιθέτως συναντᾷ κανεὶς ἀπάνταστον ἀνδρείαν εἰς ὑπάρξεις πού ἐφαίνοντο μᾶλλον λεπταὶ καὶ ἀδύνατοι). Τὸ θάρρος πρέπει κάπου νὰ στηρίζεται, διὰ νὰ μὴ εἶναι ψεύτικο κουράγιο. Πρέπει νὰ πηγάξῃ ἔσωθεν καὶ νὰ μὴ εἶναι δεῖγμα σκληρύνσεως καὶ — ἅς τὸ εἴπωμεν— ἀναισθησίας. Πρέπει, μὲ ἄλλους λόγους, νὰ εἶναι θεμελιωμένο ἐπάνω στὴν πίστι καὶ τὴν ἐλπίδα τὴν χριστιανικήν. «Θεμέλιον ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι» μᾶς εἶπε σήμερα ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἀνάγνωσμα. Ὁ χριστιανός, πράγματι, δὲν εἶναι «ὥσπερ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα». Γνωρίζει πολὺ καλά, ὅτι «ὁ Θεὸς ἡμῶν καταφυγὴ καὶ δύναμις, βοηθὸς ἐν θλίψεσι ταῖς εὐρούσαις ἡμᾶς σφόδρα...» καὶ ὅτι «οὐκ ἔσσει ἡμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύναμεθα, ἀλλὰ δώσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἐκβασίν τοῦ δύνασθαι ἡμᾶς ὡς πνευμάτιον». Ἀπ' αὐτῆς λοιπὸν τῆς ἀπόψεως (παρ' ὅλας τὰς ἀντιρρήσεις τῶν ἀρητῶν, ὅτι τάχα εἶναι διὰ τοὺς ἀδύνατους ἡ πίστις, ὅτι οἱ δυνατοὶ δὲν ἔχουν ἀνάγκην τῆς πίστεως... μὰ ἂν ὑπάρχουν δυνατοὶ, αὐτοὶ εἶναι οἱ πιστοί... καὶ ἂν ὑπάρχουν συντρίμματα καὶ ναυάγια, εἶναι οἱ ἄπιστοι, οἱ χωρὶς ἐλπίδα) ἡ πίστις τοῦ χριστιανοῦ εἶναι κεφάλαιον καὶ στηρίγματα εἰς τὴν ζωὴν. Ὅσον δύσκολα καὶ ἂν εἶναι τὰ πράγματα, διὰ τὸν χριστιανὸν ὑπάρχει ἡ προοπτικὴ τῆς λυτρώσεως καὶ τῆς νίκης.

2. Εἶναι ὅμως σπουδαῖος παράγων θάρρους ἡ διαπίστωσις, ὅτι «χ ε ἰ ρ Κυρίου» ἐνεργεῖ συνήθως εἰς τὰ συμβαίνοντα εἰς ἡμᾶς. Παρεξηγοῦμεν πολλάκις τὴν φωνὴν τῶν γεγονότων, ἡ ὅποια, εἰς τὴν πραγματικότητά, ἐπαναλαμβάνει τὸ «ἐγὼ εἰμι», πού ἐφώνησεν ὁ Κύριος εἰς τοὺς τρομαγμένους μαθητάς του καὶ μᾶς πληροφορεῖ, ὅτι εἶναι ἐπίσκεψις Κυρίου αὐτὸ πού ἴσως μᾶς συνεκλόνησε (ἀσθένεια, θάνατος, ἄλλη θλίψις). Μὴ λησμονῶμεν, ὅτι, ὡς ἐβεβαίωσεν ὁ Κύριος, «καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν ἠριθμημέναι εἰσὶν» «καὶ ἐν (στρουθίῳ) οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ἡμῶν» (Ματθ. 10, 29, 30.). Αἱ διαβεβαιώσεις δὲ αὐταί, μακρὰν τοῦ νὰ ἔχουν μοιρολατρικὸν νόημα, καὶ χωρὶς νὰ ἐπιτρέπουν τὴν παρεξήγησιν, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ὁ αἷτιος ὄλων τῶν δυσαρέστων ὅσα μᾶς συμβαίνουν, σημαίνουν ὅτι ὅλα γίνονται ὑπὸ τὸ ὄμμα τοῦ Κυρίου (μὲ τοιαύτην μάλιστα πολλάκις ἐποπτεῖαν Αὐτοῦ, ὡστε νὰ ἐξάγεται καὶ ἐκ τοῦ πικροῦ γλυκὺ)—νὰ μεταστρέφονται δηλ. ὑπ' Αὐτοῦ πολλὰ ἄλλως δυσάρεστοι συνέπειαι τῶν «ὧν ἐπράξαμεν»).

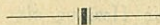
Εἶπε χαρακτηριστικὰ ὁ Ψαλμωδός: «ἡ ῥάβδος σου καὶ ἡ

βακτηρία σου αὐταί με παρεκάλεσαν». Ἐἴτε ὁμως ἐν «ράβδω» τιμωρίας γίνεται ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Κυρίου εἴτε ὡς «βακτηρία» καὶ στηριγμὸς καὶ ἐνίσχυσις εἰς τὴν ὠφέλειάν μας ἀποβλέπει.

3. «Μὴ φοβεῖσθε», λοιπόν, λέγει ἐν συνεχείᾳ ἡ φράσις τοῦ Κυρίου. Ἡ ἐπίσκεψις γίνεται «πρὸς τὸ συμφέρον, εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ». Ἡ θλίψις τοῦ καρποῦ τῆς ἐλαίας εἰς τὸ ἐλαιοτριβεῖον ἀποδίδει τὸ τόσον ὠφέλιμον ἔλαιον. Ἡ θλίψις πάλιν, ὅσον καὶ ἂν πῖεση καὶ στενοχωρήσῃ τὸν χριστιανὸν (ποῦ ἔχει πάντως καλὴν διάθεσιν καὶ δὲν σκληρύνεται, ἀλλὰ θέλει νὰ ὠφεληθῆται ἐκ τῶν πραγμάτων), θ' ἀποδώσῃ ὠφέλειαν, μετάνοιαν, διόρθωσιν βίου. Ἡ «παίδεῖα Κυρίου ἀνοίγει μου τὰ ὄψα», εἴτε πάλιν ὁ προφήτης («Ἡσαίας»). Ἡ παιδαγωγία τοῦ Κυρίου εἶναι ἐνίοτε ἐγχειρήσις ὀδυνῆρά μὲν, ἀλλὰ σωτήριος, πάντοτε δὲ κατ' αὐτὴν ἐνεργεῖ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἡμῶν.

Ἄς ἔχωμεν, λοιπόν, ἐνώπιόν μας πάντοτε ὠλοκληρωμένην τὴν παρήγορον φράσιν τοῦ Κυρίου: «θαρσεῖτε· ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε».

Ἄρχιμ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΒΑΛΛΗΝΔΡΑΣ

ΟΝΟΜΑΤΑ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς χαρακτηρισμοὺς, ποὺ ἀποδίδονται εἰς τὴν Παναγίαν, εἶναι οἱ ἑξῆς :

Θεοτόκος, Ἄειπάρθενος, Ἄειμακάριστος, Κεχαριτωμένη, Παναμώμητος, Ὑπερευλογημένη, Ἀμόλυντος, Ἀχραντος, Ἐπουράνιος Πύλη, Τιμιωτέρα τῶν Χερουβείμ καὶ Ἐνδοξοτέρα ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφεῖμ, Ἁγιασμένος Ναὸς καὶ Παράδεισος λογικός, Παρθενικὸν Καύχημα, Ὑπεραγία, Βάτος ἀφλεκτος, Στάμνος τοῦ μάννα, Νύμφη ἀνύμφετος, Ὑπέρμαχος Στρατηγός, Κλίμαξ Ἐπουράνιος, Κλήμα βλαστοῦ ἀμαράντου, Αὐλὴ λογικῶν προβάτων, Εὐφροσύνη πασῶν γενεῶν, Πύρινος Στύλος, Σκέπη τοῦ κόσμου, Χαρὰς δοχεῖον, Θρόνος πύρινος τοῦ Παντοκράτορος, Δένδρον ἀγλαόκαρπον, Ξύλον εὐσκιδόφυλλον, Ὀδηγὸς πλανωμένων, Ἰλαστήριον τοῦ κόσμου, Ἀχραντος Δέσποινά, Οὐρανῶν Ὑψηλότερά, Νυμφῶν ὀλόφωτος, Χαρμονὴ τῶν ἀγγέλων, Πανθαύμαστος, Ῥόδον τὸ ἀμάραντον, Χρυσὴ Λαχνία, Τεῖχος ἀπροσμάχητον, Ἐλέους πηγὴ, Πανύμνητος Μήτηρ, τοῦ κόσμου Καταφύγιον, Βασιλέως Καθέδρα, θεία Νεφέλη, Μυστικὸς Παράδεισος, Προστασία, Γοργοεπήκοος, Γρηγοροῦσα, Παραμυθία, Ταχεῖα ἀντίληψις, Χρυσοπλοκάωτατος Πύργος καὶ Δωδεκάτειχος Πόλις, Ἀκτὶς νοητοῦ Ἥλιου, Χρυσοῦν Θυματήριον, Σκηνὴ Ἐπουράνιος, τῶν Θλιβομένων ἢ Χαρά, Ἀδικουμένων Προστάτις, Ἐλπίς τῶν Χριστιανῶν, Βακτηρία Τυφλῶν, Ἀσθενούντων Ἐπίσκεψις, Ἄγκυρα τῶν ναυτιλλομένων, καὶ τόσα ἄλλα.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

Κατά την συνεδρίασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς 20ῆς Ἰουλίου 1956 ἀνευεμήθησαν αἱ κάτωθι συντάξεις :

1. Δόγῳ γήρατος: Εἰς τοὺς α) τέως ἱεροψάλτην Δημήτριον Ἀνδρέου τοῦ Ἀνδρέου, ἰ.ν. ἀγίου Νικολάου, Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκίδος, ἐκ δρχ. 795 μηνιαίως, ἀπὸ 1-6-1956. β) αἰδ. Ἀπόστ. Οἰκονόμου τοῦ Παναγ., τ. ἐφημέριον τῆς ἐνορίας Λεονταρίου, Ἱ. Μ. Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως ἐκ δρχ. 589 μηνιαίως, ἀπὸ 1-6-1956. γ) αἰδ. Παναγ. Δέλλαν τοῦ Μιχ., τ. ἐφημέριον τῆς ἐνορίας Συκοῦσης-Χίου, τῆς Ἱ. Μ. Χίου, ἐκ δρχ. 544 μηνιαίως, ἀπὸ 1-6-1956. δ) αἰδ. Χριστοφόρον Κυριαζῆν τοῦ Ἰωάν., τ. ἐφημέριον τῆς ἐνορίας Μεγάλου Παζαρακίου-Καρδίτσας, Ἱ. Μ. Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων, ἐκ δρχ. 578 μηνιαίως, ἀπὸ 1-12-1955. ε) αἰδ. Στυλιανὸν Καποδίστριαν τοῦ Ἰωάν., τ. ἐφημ. τῆς ἐνορίας ἱεροῦ ναοῦ ἀγίου Γεωργίου Καβάλας, Ἱ. Μ. Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου, ἐκ δρχ. 589 μηνιαίως, ἀπὸ 1-6-1956. ς) αἰδ. Νικόλαον Καραβίτην τοῦ Θεοδ., τ. ἐφημ. τῆς ἐνορίας Ἀνθούσης, Ἱ. Μ. Μεσσηνίας, ἐκ δρχ. 589 μηνιαίως, ἀπὸ 1-6-1956. ζ) αἰδ. Εὐθύμιον Παπαστυλιανοῦ τοῦ Στυλ., τ. ἐφημέριον τῆς ἐνορίας ἰ. ναοῦ Ἁγ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου-Νικαίας, Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἐκ δρχ. 589 μηνιαίως ἀπὸ 1-6-1956. η) αἰδ. Παναγιώτην Σταυράκον τοῦ Σταύρου, τ. ἐφημ. τῆς ἐνορίας Βλαζιώτη-Ἐλους, Ἱ. Μ. Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, ἐκ δρχ. 723, ἀπὸ 1-6-1956. θ) αἰδ. Θωμᾶν Οἰκονόμου τοῦ Ἰω., τ. ἐφημ. τῆς ἐνορίας ἰ. ναοῦ ἁγ. Ἀθανασίου-Ἰωαννίνων, Ἱ. Μ. Ἰωαννίνων, ἐκ δρχ. 611, ἀπὸ 1-7-1956. καὶ ι) αἰδ. Παῦλον Κοπανάκην τοῦ Νικ., τ. ἐφημ. τῆς ἐνορίας Κεραμῆ-Ἀγαλλιανῶν, Ἱ. Ἐπισκοπῆς Λάμπης καὶ Σφακίων, ἐκ δρχ. 639 μηνιαίως, ἀπὸ 1-6-1956.

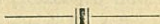
2. Δόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, εἰς τοὺς: α) αἰδ. Χρήστον Παπαζῆσιν τοῦ Ἰω., τ. ἐφημ. Ἐλασσῶνος, Ἱ. Μ. Ἐλασσῶνος, ἐκ δρχ. 611 μηνιαίως, ἀπὸ 1-7-1956.

3. Δόγῳ ἀναπηρίας εἰς τοὺς: α) αἰδ. Ἰωάννην Μπρουρίδη τοῦ Παναγιώτου, τ. ἐφημ. Αἰγινίου, Ἱ. Μητροπόλεως Κίτρους, ἐκ δρχ. 611 μηνιαίως, ἀπὸ 16-3-1956. καὶ β) αἰδ. Ἀθανάσιον Βαρακλιώτην τοῦ Δημητρίου, τ. ἐφημ. τῆς ἐνορίας ἰ. ναοῦ ἁγ. Τριάδος-Βόλου, Ἱ. Μ. Δημητριάδος, ἐκ δρχ. 477 μηνιαίως ἀπὸ 1-1-1956.

4. Δόγῳ προώρου θανάτου εἰς τὰς: α) Πρεσβυτέραν Σαββούλαν, χήραν τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 9-4-1956 Πρεσβυτέρου Γεωργ. Νικοπούλου τοῦ Δημ., τ. ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Κλήμα-Φωκίδος, Ἱ. Μ. Φωκίδος καὶ τὴν ἄγαμον θυγατέρα αὐτοῦ Μαγδαληνήν, ἐκ δρχ. 435 μηνιαίως, ἀπὸ 1-5-1956. β) Πρεσβυτ. Ἀργυρώ, χήραν τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 10-6-1956 Πρεσβυτέρου Βασιλείου Δράκου τοῦ Κωνστ., τ. ἐφημερίου Παρπαριάς, Ἱ. Μ. Χίου, ἐκ δρχ. 460 μηνιαίως, ἀπὸ 11-6-1956. γ) Πρεσβ. Μαρίαν, χήραν τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 22-4-1956 Πρεσβυτέρου Λάμπρου Παπαδημητρίου τοῦ Δημ., τ. ἐφημ. Πολυφύτου, Ἱ. Μ. Σερβίων καὶ Κοζάνης καὶ τὸν ἀνήλικον υἱὸν τοῦ Ἰωάννην, ἐκ δρχ. 419 μηνιαίως, ἀπὸ 1-5-1956. δ) Πρεσβ. Νικολέτταν, χήραν τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 8-2-1956 Πρεσβ. Δημητρίου Σακελλαρίου τοῦ Γεωργίου, τ. ἐφημερίου ἰ. ναοῦ ἁγ. Σπυριδίωνος Πειραιῶς, Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἐκ δρχ. 472 μηνιαίως, ἀπὸ 9-2-1956. καὶ ε) Λευκοθέαν, χήραν Ἰω. Χατζηκωνσταντῆ μητέρα τοῦ κατὰ τὴν 2-1-1956 ἀποβιώσαντος Ἀρχιμ. Καλλινίκου Χατζηκωνσταντῆ τοῦ Ἰωάν., τ. ἐφημερίου τῆς ἐνορίας ἁγ. Φανουρίου -Δραπετσώνας, Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἐκ δρχ. 438 μηνιαίως, ἀπὸ 3-1-1956.

Μετεβιβάσθησαν αἱ συντάξεις: α) τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 2-6-56 συνταξιούχου Πρεσβυτέρου Ἀνδρέου Βαλλίδου τοῦ Δημ., εἰς τὴν Πρεσβυτέραν αὐτοῦ Κορνηλίαν, ἀπὸ 3-6-1956, ἐκ δρχ. 449 μηνιαίως. β) τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 15-5-1956 συνταξιούχου Πρεσβ. Νικολάου Σκούμβρα τοῦ Παν., εἰς τὴν Πρεσβυτέραν αὐτοῦ Αἰκατερίνην, ἀπὸ 1-6-1956, ἐκ δρχ. 343 μηνιαίως. γ) τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 15-6-1956 συνταξιούχου Πρεσβ. Ἀνδρέου Ζαβερδιανοῦ τοῦ Ἀναστ., εἰς τὴν Πρεσβυτέραν αὐτοῦ Εὐαθλίαν, ἀπὸ 1-7-1956, ἐκ δρχ. 407 μηνιαίως. δ) τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 29-5-1956 συνταξιούχου Πρεσβυτέρου Ἰωάννου Ζαρκάδῃ τοῦ Βασ., εἰς τὴν Πρεσβυτέραν αὐτοῦ Ἀδαμαντίνην, ἀπὸ 1-6-1956, ἐκ δρχ. 385 μηνιαίως. καὶ ε) τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 28-6-1956 συνταξιούχου Πρεσβυτέρου Στεφάνου Γκανᾶ τοῦ Γεωργίου, εἰς τὴν Πρεσβυτέραν αὐτοῦ Παρασκευήν, ἀπὸ 1-7-1956, ἐκ δρχ. 457 μηνιαίως.

Ἐχορηγήθησαν ἐφ' ἅπαξ βοηθήματα εἰς τοὺς καταστάτας συνταξιούχους τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.: α) ἱεροφ. Δημήτριον Ἀνδ. Ἀνδρέου δρχ. 2960. β) αἰδ. Ἀπόστ. Παν. Οἰκονόμου δρχ. 2960. γ) αἰδ. Παναγιώτην Μιχ. Δέλλαν δρχ. 2485. δ) αἰδ. Χριστ. Ἀθανάσιον Κυριαζῆν δρχ. 2870. ε) αἰδ. Στυλ. Ἰω. Καποδίστριαν δρχ. 2960. ς) Νικολ. Θεοδ. Καραβίτην δρχ. 2960. ζ) αἰδ. Εὐθύμιον Στυλ. Παπαστυλιανὸν δρχ. 2960. η) αἰδ. Παναγ. Στ. Σταυράκον δρχ. 2960. θ) αἰδ. Θωμᾶν Ἰωάν. Οἰκονόμου δρχ. 3070. ι) αἰδ. Παύλον Νικ. Κοπανάκην δρχ. 2960. ια) Χρῆστον Ἰω. Παπαζήσην δρχ. 3130. ιβ) αἰδ. Ἰωάννην Παν. Μπρουφίδην δρχ. 3095. ιγ) αἰδ. Ἀθανάσιον Δημ. Βαρακλιώτην δρχ. 1.585. ιδ) Πρεσβυτέραν Σαββούλιαν Γεωργ. Νικοπούλου δρχ. 2460. ιε) πρεσβ. Ἀργυρῶ Βασ. Δράκου δρχ. 3120. ις) Πρεσβ. Μαρίαν Λαμπ. Παπαδημητρίου δρχ. 2125. ιζ) Πρεσβ. Νικολέτταν Δημ. Σακελλαρίου δρχ. 3080 καὶ ιη) κυρίαν Λευκοθέαν Ἰωάν. Χατζηκωνταντῆ δρχ. 2750.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αἰδ. Εὐμένιον Λαμπάκην, Καλονόχι Ρούστικων. Ὡς συντάξιμα ἔτη ὑπολογίζονται τὰ ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ σας δραμόνια. Ἐπομένως ἡ συμμετοχὴ σας εἰς τὸ Τ. Α. Κ. Ε. ἄρχει ἀπὸ 1-4-38. Θὰ πρόπη ὅμως νὰ καταβάλετε εἰς τὸ Τ. Α. Κ. Ε. διὰ συμπλήρωσιν ἀσφαλιστρῶν διὰ τὸ διάστημα ἀπὸ 1-4-38 μέχρι 30-9-45, δραμῶν 4.417, ἤτοι 3.850 δι' ἀσφάλιστρα 110 μηνῶν καὶ 567 διὰ Ε. Π. Ὑ. Τὸ ἀνωτέρω ποσὸν δύναται νὰ ἐξοφληθῇ διὰ δόσεων μέσφ τοῦ Τοπικοῦ Τ. Α. Κ. Ε. Μνητὰ μεγάλα δὲν ὑπάρχουν, ὑπάρχουν ὅμως μικρὰ τὰ ὅποια τιμῶνται ἕκαστον δρχ. 40. Ἡ Παρακλητικὴ τιμᾶται δρχ. 80 ἐκάστη, ὁ δὲ Ἱερόν Μητροπόλιν Ἱερισσοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ Ἀρδαμερίου Ἐλάβομεν τὸ ἐπ' ἀριθ. 375/16-7-56 ἔγγραφον καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — **Αἰδ. Ἀχιλλέα Ζαμπόν, Πολιτικὰ Χαλκίδος.** Παρακαλοῦμεν, ἀποστείλατε τὸ ἀντίτιμον τοῦ βιβλίου, διότι, προκειμένου περὶ βιβλίων, ἡ προαποστολὴ τοῦ ἀντιτίμου εἶναι ἀπαραίτητος, διότι δὲν πρόκειται περὶ ἰδικῶν μας ἐκδόσεων. — **Αἰδ. Κωνσταντῖνον Χαραλαμπίδην, Ραχώνην Πέλλης.** Τὸ ἀντίτιμον τῶν ζητουμένων βιβλίων ἀνέρχεται εἰς δρχ. 92. Προσέτι θὰ ἐπιβαρυνθῆτε δι' ἑτέρων 5 δρχ. δι' ἐξοδα ταχυδρομίσσεως. Παρακαλοῦμεν διὰ τὴν ἀποστολὴν τῆς σχετικῆς ἐπιταγῆς. — **Ἱεροσπουδαστὴν Γιανγιώτην Σαμαράν, Στανθὸν Ἰθάκης.** Τὸ περιδικὸν «Ἐφημέριος» εἶναι παράρτημα τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία», μετὰ τοῦ ὁποίου συναποστέλλεται. Ἡ ἐτησία συνδρομὴ δι' ἀμφοτέρω τὰ

περιοδικὰ ἀνέρεται εἰς δραχ. 40. Ἡ συνδρομὴ ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκάστου ἔτους. Ἐὰν ἐγγραφήτε τώρα, θὰ σὰς ἀποσταλοῦν τὰ φύλλα ἀπὸ 1-1-1956. Οἱ τόμοι τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» τιμῶνται δραχ. 50 ἑκατοστος. Τοῦ «Ἐφημερίου» ὁ τόμος 1952 τιμᾶται δραχ. 10, ὁ τόμος 1953 δραχ. 15 καὶ οἱ τῶν ἐτῶν 1954 καὶ 1955 δραχ. 20 ἑκατοστος. Δύνασθε νὰ τοὺς προμηθευθῆτε ἀποστέλλοντες τὸ σχετικὸν ἀντίτιμον.—**Αἶδες. Εὐστράτιον Βουνάτσον, Πλωμάριον Μυτιλήνης.** Τὰ ζητούμενα βιβλία τιμῶνται δραχ. 50. Δι' ἔξοδα ταχυδρομησεως θὰ ἀποστείλετε ἑτέρας πέντε δραχμάς.—**Αἶδες Σωτήριον Α. Θεοδωρόπουλον, Ὁβρυὰ Πατρῶν.** Ἐπιστοράφην ἔντυπον διεβιβάσθη εἰς Ἀποστολικὴν Διακονίαν.—**Αἶδες. Σ. Μιχαλόπουλον, Πυργιώτικα Ναυπλίου.** Ὅτι οἱ ἱερεῖς τῆς ὑπαίθρου εἶναι ἥρωες κανεῖς δὲν τὸ ἀμφισβητεῖ. Ἀναμφίβολως εἶναι δίκαιον νὰ βελτιωθῇ ἡ θέσις των ἀπὸ οικονομικῆς ἀπόψεως. Ἄλλ' ὅμως δὲν ἔχετε καθόλου δίκαιον διὰ τὴν προσωπικὴν ἐπίθεσιν ἐναντίον τοῦ συντάκτου τοῦ «Ἐφημερίου». Ὅτι οἱ ἱερεῖς πρέπει νὰ ἔχουν πειθαρχίαν εἰς τὸν ἑαυτὸν των καὶ νὰ εἶναι ὑποδείγματα ἀρετῆς πρέπει νὰ τονίζεται συνεχῶς ὑπὸ τοῦ «Ἐφημερίου». Αὐτὸ δὲν εἶναι καθόλου φαρσαϊκόν. Ὁ «Ἐφημέριος» πρέπει νὰ παρέχῃ εἰς τοὺς ἱερεῖς ἕνα πνευματικὸν καθρέπτην, διὰ νὰ καθρεπτίζον τὸν ἑαυτὸν τους. Λοιπὸν λυπούμεθα εἰλικρινῶς, διότι ἐχάσατε τὴν ψυχραμίαν σας.—**Αἶδες. Στέφανον Φαγωμένον, Κεφαλατιόνες Κερκύρας.** Ἐπιστολή σας διεβιβάσθη εἰς Ἀποστολικὴν Διακονίαν, ἥτις καὶ ἐκδίδει τὰ «Χαρούμενα Παιδιά».—**Αἶδες. Πέτρον Μεράκον, Ἀκρίταν Φλωρίνης.** Ἡ παρατηρηθεῖσα ἀνωμαλία εἰς τὴν ἀποστολὴν τοῦ φύλλου διωρθώθη εὐχαριστοῦμεν.—**Αἶδες. Γεώργιον Μαλάμον, Σαρῆ-Κατὰ Φαρσάλων.** Ἐπιστολή σας καὶ ἐμβασμα δι' ἐξόφλησιν «Φωνῆς Κυρίου» διεβιβάσθη εἰς Ἀποστολικὴν Διακονίαν, ἥτις καὶ θὰ σὰς ἀποστείλῃ ἐξοφλητικὴν ἀπόδειξιν.—**Αἶδες. Γ. Πιαρεξᾶν, Τρίλοφον Θεσσαλονίκης.** Περὶ τοῦ ζητήματος περὶ οὗ μᾶς γράφετε σὰς πληροφοροῦμεν, ὅτι ἡ σχετικὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Παιδείας καὶ Οἰκονομικῶν ὑπεγράφη καὶ ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. Β 107/1956 τεῦχος τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως. Ἀπομένει ἡ σχετικὴ τροποποίησις τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Κλάδου Ἀσθενείας τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. Ἐλπίζομεν ὅτι συντόμως θὰ τακτοποιηθῇ καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο.—**Ἐφημέριον Ἰ. Ναοῦ Ταξιαρχῶν, Ξυλάγαρην Ροδόπης.** Ἐπιστολή σας διεβιβάσθη εἰς Ἀποστολικὴν Διακονίαν, ἥτις, ἐκδίδουσα τὴν «Φωνὴν Κυρίου», εἶναι ἀρμοδιὰ ἐπὶ τοῦ προκειμένου.—**Κύριον Κώσταν Λασιθιωτᾶν, Χανιά Κοήτης.** Ἐπιταγή σας ἐλήφθη ζητηθὲν τεῦχος «Θεολογίας» σὰς ἀπεστάλη ταχυδρομικῶς.—**Κύριον Γεώργιον Βαφεῖδην, Ριζούπολιν, Ἐνταῦθα.** Ἐπιταγὴ ἐλήφθη ταχυδρομικῶς ἐστάλη ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις.—**Αἶδες. Γεώργιον Τσίγκον, Σύμην Λωδεκανήσου.** Ζητηθέντες τόμοι «Ἐφημερίου» ἐστάλησαν. Θὰ ἀποστείλετε δι' ἐπιταγῆς δραχ. 55. Εἰς τὸ ποσὸν αὐτὸ συμπληρωθῆναι καὶ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ παλαιοῦ λογαριασμοῦ σας.—**Περιοδικὸν «Ἀγγελιαφόρος τῆς Ἱερᾶς καρδίας τοῦ Ἰησοῦ», Ἐνταῦθα.** Ἀλλαγὴ διευθυνσεως σας ἐγένετο.—**Αἶδες Ἰωάννην Παπατρέχαν, Καλύβες Λιμεναρίων Θάσου.** Ἡ ἐπιστολή σας διεβιβάσθη εἰς Ἀποστολικὴν Διακονίαν, ἥτις καὶ ἐκδίδει τὴν «Πατρολογία».—**Αἶδες. Δημήτριον Ἀθανασίου, Πλατεῖαν Πύργου Τήνου.** Ἐνεγράφητε.—**Αἶδες. Ἐφημέριον Κήπων Χανιά.** Ἡ ἐπιστολή σας διεβιβάσθη εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν, ἥτις, ὡς ἐκδίδουσα τὰ περιοδικὰ περὶ ὧν μᾶς γράφετε, εἶναι ἀρμοδιὰ διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ λογαριασμοῦ. Ἐὰν θέλετε περισοτέρας ἐπὶ τοῦ προκειμένου πληροφορίας, δύνασθε νὰ ἀπευθυνθῆτε ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν, Ἰασοῦ 1, Ἀθήνας.—**Πανσο. Ἀρχιμ. Ἀμβρόσιον Τσατσάνην.** Ἡ παρασχεθεῖσα τότε πρὸς

ἡμᾶς πληροφορία ἐδόθη μὲ τὴν προοπτικὴν, ὅτι ἡ συνδρομὴ πρὸς τὸ περιοδικὸν θὰ ἐκρατεῖτο ἐκ τοῦ μισθοῦ σας, ὡς τοῦτο εἶχεν ἀποφασισθῆ. Πλὴν ὁμως ἡ ληφθεῖσα ἀπόφασις οὐδέποτε ἐπραγματοποιήθη καὶ ὡς ἐκ τούτου διὰ τοὺς ἱεροκήρυκας ἐξακολουθεῖ ἰσχύον τὸ σύστημα τῆς συνδρομῆς. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν σὰς ἀπεστάλη τὸ ἔγγραφο, περὶ οὗ μᾶς γράψετε.— Αἶδεο. Γεώργιον Βλαχάκην, Ἐφημέριον Ἀγ. Δημητρίου Φιλαδέλφου Σωχοῦ Θεσσαλονίκης. Βίους τῶν Ἀγίων κατὰ μῆνα δύνασθε νὰ παραγγίλετε εἰς τὸ Βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἰασιῶν 1, Ἀθήνα. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ ἐρωτήματά σας, θὰ μελετήσωμεν αὐτὰ καὶ θὰ σὰς δίδωμεν ἀπαντήσεις διὰ τῶν προσεχῶν φύλλων τοῦ «Ἐφημερίου».

Παρακαλοῦνται τὰ Μητροπολιτικὰ Γραφεῖα τῶν κάτωθι Μητροπόλεων, ὅπως συμπληρώσουν καὶ ἀποστείλουν τὰς καταστάσεις Μεταβολῶν Ἱερῶν: 1) Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος, 2) Βεροῖας καὶ Ναούσης, 3) Γρεβενῶν, 4) Ἐδέσσης καὶ Πέλλης, 5) Ἐλασσῶνος, 6) Ζακύνθου, 7) Κερκύρας, 8) Κεφαλληνίας, 9) Κίτρους, 10) Κυθωνίας καὶ Ἀποκορώνου, 11) Λάμπης καὶ Σφακίων, 12) Ναυπακτίας, 13) Νικοπόλεως καὶ Περγέλης, 14) Παραμυθίας, 15) Πατρῶν, 16) Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου, 17) Σερρών, 18) Σιδηροκάστρου, 19) Τρίκκης καὶ Σταγῶν καὶ 20) Χίου.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Φῶτη Κόντογλου, Ἡ θεία καὶ πάντιμος ἑορτὴ τῆς Θεομήτορος. — Θεοδ. Σπεράντζα, Προσευχὴ εἰς τὴν Παναγία. — Βασ. Ἡλιάδης, Ἡ Παναγία ἡ Μουχλιώτισσα. — Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, δ. Θ., Ἡ χριστιανὴ γυναίκα. — Φώτου Γιοφύλλης, Ἄγαι μορφαὶ τῆς Κύπρου. Ὁ Ἀπόστολος Βαρνάβας. — Ἀρχιμ. Νικοδήμου Βαλληνοῦ, Κηρύγματα εἰς τὰ Εὐαγγέλια Ἑορτῶν καὶ Κυριακῶν. — Ονόματα καὶ χαρακτηρισμοὶ τῆς Παναγίας. — Εἰδήσεις τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. — Ἀλληλογραφία.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Ἐφημέριος» καὶ «Ἐκκλησία», ὅπως ἀπευθύνουν αὐτὰς πρὸς τὴν Διαχείρισιν καὶ οὐχὶ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία».

Παρακαλοῦνται οἱ ἀναγνώσται τοῦ «Ἐφημερίου» νὰ ἀπευθύνωνται μὲ ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» δι' ὅ,τι τοὺς ἀπασχολεῖ καὶ τοὺς ἐνδιαφέρει. Θὰ εὐρουν κατανόησιν καὶ ἐξυπηρέτησιν.

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον :
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»
Ὁδὸς Φιλοθέης 19, Ἀθήναι. Τηλ. 27-689.

Ἐπεύθυνος Τυπ/φείου : Τ. Ρούτσης, Κουκουλάρη 9, Ν. Χαλκηδῶν.